

Přeloučský ROŠT

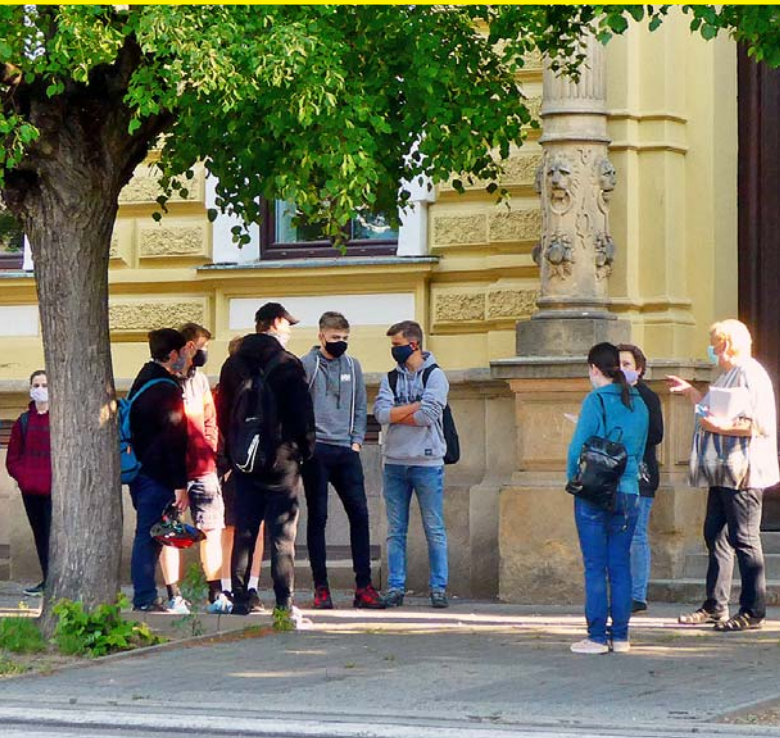
červen
2020

6

Zpravodaj pro občany Přeloučka

www.mestoprelouc.cz

10 Kč

Návrat deváťáků do lavic

Škola v době koronaviru
v našem městě

... čtěte na str. 3

Aktuality
z živnostenského odboru

... naleznete na str. 5

KICMP
vás zve

... čtěte na str. 7

Rada města

Dne 4. 5. 2020 se konala 40. schůze Rady města Přelouče. Projednalo se 18 bodů, například vyřazení drobného hmotného majetku Školní jídelny Přelouč, konkrétně kopírku Canon IR 1600 (zastaralá a nefunkční), dále návrh rozpočtového opatření č. 2 rozpočtu města na rok 2020, který se doporučil zastupitelstvu města schválit. Rada schválila smlouvu o realizaci překládky sítě elektronických komunikací v rámci 1. etapy regenerace sídliště U sokolovny v Přelouči mezi se společností CETIN a. s., podání žádosti o dotaci z Operačního programu životního prostředí na projekt „Protipovodňová opatření města Přelouč II“ se společností ENVIPARTNER, s. r. o., harmonogram schůzí rady města a zasedání zastupitelstva města v roce 2020 s platností od 4. 5. 2020. Projednalo se několik majetkových převodů a dražba pozemků. Jedním z bodů bylo také vyjádření SÚS PK k požadavku města na omezení tonáže na mostě Valy – Mělice, kdy v současné není ze strany Správy a údržby silnic PK vše dořešeno, bude se zadávat projekční kanceláři posouzení žádosti na provedení dopravního opatření spočívajícím v omezení tranzitní dopravy a dále se zvažuje v rámci tohoto projektu tzv. dynamické vážení vozidel, není však zcela jasné, zda bude vybrána přímo lokalita Valy – Mělice. Radní doporučili zastupitelstvu města vydat souhlas se zařazením území města Přelouč do územní působnosti MAS Železnohorský region, z. s. na programovací období 2021–2027. Rozhodlo se, že v zadávacím řízení na realizaci veřejné zakázky „Výkon technického dozoru stavebníka – projekt Splašková kanalizace Mělice s převedením odpadních vod do Lohenic podal ekonomicky nejvýhodnější nabídku dodavatel VIS – Vodohospodářsko-inženýrské

služby s.r.o. a v zadávacím řízení VU „Koordinátor BOZP – projekt Splašková kanalizace Mělice s převedením odpadních vod do Lohenic se stal ekonomicky nejvýhodnějším dodavatel Jiří Kunc. Na závěr této rady se schválil návrh programu X. zasedání zastupitelstva města Přelouč s termínem konání 19. 5. 2020.

Na 41. schůzi Rady města Přelouče ze dne 6. 5. 2020 se projednal jediný bod, důležitý k projednání z důvodu dalších pracovních postupů – zadávací řízení VZ „Splašková kanalizace Mělice s převedením odpadních vod do Lohenic“. Rada rozhodla, že v tomto zadávacím řízení ekonomicky nejvýhodnější nabídku podal dodavatel Společnost Mělice (správce VPK Suchý s.r.o.).

Zastupitelstvo města

V úterý 19. 5. 2020 se konalo mimořádné v prostorách Občanské záložny kvůli dodržování bezpečnostních opatření v souvislosti s koronavirem v pořadí **X. zasedání Zastupitelstva města Přelouče**. Na úvod zasedání odprezentovali zastupci společnosti Vodohospodářský rozvoj a výstavba a. etapu II – dokument „Přelouč – generel odvodnění“ – návrh technického řešení na odlehčovacích komorách k zamezení vtoku splašků do VT Švarcava. Starostka Irena Burešová přednesla přítomným zastupitelům Zpráva o činnosti rady města v období mezi IX. a X. zasedáním zastupitelstva města. Projednali se návrhy a stanoviska majetkového, finančního a kontrolního výboru, dále také zápisy z jednání OV Klenovka a Mělice. Návrh rozpočtového opatření č. 2 rozpočtu města na rok 2020 se odsouhlasil s tím, že zastupitelé byli informováni o meziročním poklesu daňových příjmů cca 15 % díky poklesu celostátního daňového inkasa. Město Přelouč muselo zrušit některé naplánované akce z rozpočtu měs-

ta. Dalším bodem zasedání byly majetkové převody a účast města v dražbě pozemků v parku pod Záložnou. Pozemek p.č. 157/3 bude dotčen stavbou „Revitalizace Švarcavy“ a pozemek /p.č. 157/1 bude důležitý při celkovém řešení budoucích úprav v této lokalitě. Projednaly se také pravidla pro nakládání s majetkem a finančními prostředky OV a KMS, návrh darovací smlouvy pro sbormistra smíšeného pěveckého sboru J. B. Foerster Přelouč, souhlas se zařazením území města do územní působnosti MAS Železnohorský region, z.s. na programovací období 2021–2027, zastupitelé pověřili Mgr. Petra Veselého k přijímání prohlášení snoubenců o uzavření manželství. Posledním bodem jednání byla informace o předání Petice za zachování historické hodnoty Masarykova náměstí a přehodnocení rozhodnutí Zastupitelstva města Přelouče ve výběru projektu nové knihovny. Tento bod se projednával nejdéle. Informace byly podány i jedné ze zastupců petičního výboru, která se dostavila na toto zasedání. Ačkoliv se některým občanům zvolená varianta projektu výstavby nové knihovny nelíbí, v konečném hlasování zastupitelé opět rozhodli, že vítěznou variantou zůstává nadále návrh architektky Soni Formanové. Ve všeobecné rozpravě se pak projednávala ještě plánovaná výstavba bytů Na Hodinářce, padl zde i návrh na poděkování občanům našeho města, kteří pomáhali v době koronaviru s šitím a distribucí roušek pro naše občany a všude tam, kde bylo potřeba.

Další zasedání Zastupitelstva města Přelouče se bude konat 23. června 2020 v 16 hodin a pokud se nezmění situace, opět se bude jednat v budově Občanské záložny. Veškerá usnesení z rad a zastupitelstva naleznete na stránkách města.

Text, foto **MG**

Škola v době koronaviru v našem městě

Už od 13. března jsou školáci ze školy doma. Někteří jsou doma spokojeni, někteří by se chtěli do školy vrátit. Velká část dětí se bohužel vrátí do školy až v září, pokud se mezitím nezmění stanovisko vlády. V pondělí 17. 5. 2020 se do lavic vrátili alespoň žáci 9. tříd. Od 25. 5. 2020 můžou zpět do školy také žáci 1. stupně. Požádali jsme obě školy o pár slov o poněkud „zvláštním“ průběhu chodu školy v době různých mimořádných opatření v souvislosti s koronavirem.

Základní škola Přelouč, Masarykovo náměstí

Zápis do 1. ročníku

V letošním školním roce proběhl zápis do 1. tříd zcela netradičním způsobem. Vzhledem ke složité situaci se z nařízení vlády totiž konal bez přítomnosti dětí a rodičů. Zákonní zástupci měli možnost přihlásit své dítě distančně (elektronicky, poštou) i osobně (pouze výjimečně). Celkem bylo zapsáno 40 dětí. Kolik jich zasedne v září do lavic, zatím nelze přesně určit, neboť nejsou ještě vyřízeny žádosti o odklad PŠD u několika z nich. Je však možné s jistotou konstatovat, že budou otevřeny dvě první třídy. Pokud nedojde k zásadním změnám současného vývoje v uvolňování různých opatření, uskuteční se během června informativní schůzka zákonných zástupců s třídními učitelkami budoucích prvňáčků. Přesný termín i čas bude rodičům sdělen telefonicky. Vše bude rovněž zveřejněno na webu školy. Děkujeme všem rodičům za skvělou spolupráci při vyřizování zápisu, ale i za důvěru a přízeň projevenou naší škole.

Příprava žáků 9. tříd na přijímací zkoušky

Dne 11. května nastoupili žáci 9. tříd opět do školních lavic, aby si osvěžili znalosti potřebné k přijímacím zkouškám. Bylo to ovšem v jiném režimu. Nejdříve dělení na skupiny, aby počet nepřesáhl 15, potom příchod do školy v rozestupech, mýt si ve třídě ruce, použít gel a potom usednout do lavice – sám, dva metry od spolužáka. Zvonek sice zvoní, ale výuka probíhá v blocích – matematika, český jazyk. Budoucí studenti přistupují k přípravě zodpovědně, přihlásili se všichni, kteří půjdou ke zkouškám. První hodina byla sice trochu rozpačitá, něco se zapomnělo, tempo bylo pomalejší. To ale netrvalo dlouho, znalosti se brzy začaly vybavovat. Moc času do 8. června nezbyvá, proto musí být studijní nasazení vyšší než obvykle. Už také proto, že mají žáci u zkoušek jen jeden pokus. Přejeme jim hodně štěstí, aby vše v této mimořádné době zvládli.

Hana Konvalinková, ředitelka školy

Základní škola Přelouč, Smetanova ulice

Netradiční květen – zápis do 1. tříd

K 30. 4. byl ukončen zápis do budoucích 1. tříd. Ten letošní byl opravdu netradiční, takový hodně smutný. Poprvé, co i ti nejstarší učitelé na škole

pamatují, se konal bez dětí, bez budoucích prvňáčků. A přibližně v polovině případů i bez rodičů. Potřebné dokumenty bylo totiž možné doručit do školy několika způsoby: poslat datovou schránkou, poslat poštou, poslat emailem s elektronickým podpisem, vhodit do poštovní schránky školy nebo se osobně dostavit ve vypsání termínů k okénku školy – v roušce a v patřičných rozestupech. Formu „bez osobního dostavení se“ využila necelá polovina zákonných zástupců.

Celkem jsme zapsali 93 žáků, z nichž 77 by mělo nastoupit 1. 9. 2020 do třech 1. tříd. Třídními učitelkami jim budou: 1. A Mgr. Lenka Bechyňská, 1. B Mgr. Zuzana Jánková a 1. C Mgr. Zuzana Komendová. 16 žáků žádá o odklad školní docházky, ti ale ještě většinou čekají na vyjádření pedagogicko-psychologické poradny, která se otevřela až 11. 5. Plánované „Seznámení se školou“ pro naše předškoláčky jsme byli nuceni zrušit, plánované třídní schůzky pro jejich rodiče (17. 6.) zatím nerušíme, a pokud to situace dovolí, uskuteční se.

Návrat žáků 9. tříd

11. května se také otevřely školy pro žáky 9. tříd, kteří budou konat 8. 6. přijímací zkoušky na SŠ. 26 přihlášených žáků, rozdělených do dvou skupin, chodí do školy v pondělí až čtvrtek a mají každý den dvě vyučovací hodiny matematiky a dvě českého jazyka. Pátek jsme jim nechali „volný“ na ostatní předměty, jejichž výuka probíhá nadále distanční formou. Této možnosti přípravy na přijímací zkoušky využili všichni žáci, kteří se k nim chystají.

Návrat dobrovolníků z 1. stupně

25. 5. se otevřely školy i pro „dobrovolníky“ z 1. stupně. Z celkového počtu 341 žáků, které máme na 1. stupni, tuto možnost využilo 201 žáků, což je 59 %. Žáci byli rozděleni do 15-ti skupin, až na dvě třídy se podařilo zachovat rozmístění 1 třída = 1 skupina. Personální pokrytí těchto skupin jsme se snažili pokrýt třídními učiteli minimálně na 3 vyučovací dny v týdnu, ve zbylých dnech pracují s dětmi ostatní pedagogičtí pracovníci dle pokynů TU. Vzhledem k havarijnímu stavu stropu 2. patra budovy v ul. Kladená (celý strop zde musí být stržen a tato rekonstrukce včetně vystěhování celé budovy a jejího následného nastěhování je plánována do konce srpna) se skupiny žáků z 1.–3. tříd musely přestěhovat do budovy II. stupně v ul. Školní. Celá tato akce nebyla logisticky vůbec jednoduchá, ale nakonec byly všechny zmatky kolem vyřešeny, snad k alespoň částečné spokojenosti všech zúčastněných. Na nástup žáků jsme se náležitě nachystali.

Zároveň pokračuje distanční výuka nepřihlášených žáků. A tak se opravdu nenuďme a všichni už si přejme (učitelé, rodiče a našťástí i většina žáků), aby se nám brzo vše vrátilo do „starých kolejí“. Že bychom se konečně začali těšit všichni na 1. září?

Magda Pacáková, ředitelka školy

Děkujeme oběma školám za dodání aktualit z přeloučských lavic a přejeme nyní především žákům 9. tříd hodně štěstí při konání přijímacích zkoušek a ať vše dobře dopadne při přijetí na školy, kam se hlásí, přesto, že se jim tato důležitá životní etapa v „době koronavirové“ tolik zkomplikovala.

MG

Vysloužilá elektrozařízení patří na sběrná místa, aby nezamořila životní prostředí

„Úsporky“ do koše nepatří

Když doslouží klasická wolframová žárovka, obvykle putuje do koše. V domácnostech jsou však v posledních letech „wolframky“ postupně nahrazovány úspornými světelnými zdroji: jde zejména o lineární, kompaktní úsporné zářivky či LED žárovky. Jejich předností je, že vydrží svítit mnoho let a spotřebují až o 90 % méně elektřiny než klasické žárovky. Obsahují však druhotné suroviny a zářivky i velmi malé množství toxické rtuti. Proto, když doslouží, nesmějí se vyhodit do koše, ale je potřeba odevzdat je k odborné recyklaci, kterou zajišťuje kolektivní systém EKOLAMP.

„Při ukládání většího množství úsporných světelných zdrojů na skládkách komunálního odpadu dochází k unikům rtuti do ovzduší nebo do půdy a vody“, vysvětluje Matěj Man z organizace Arnika. Vyšší koncentrace rtuti mohou znečistit půdu i vodu, v níž se rtuť může transformovat do organické formy, která je obzvláště nebezpečná pro nervovou soustavu lidí i zvířat.

Postaráme se i o staré elektro

EKOLAMP v rámci zpětného odběru zdarma sbírá a recykluje nejen světelné zdroje, ale od ledna 2019 rozšířil své služby i na další elektrozařízení. Nově se tak postará například o vysloužilé domácí spotřebiče, elektrické hračky a nástroje nebo vybavení pro volný čas a sport.

Kam s nefunkčním elektrozařízením?

Vysloužilé zářivky či nefunkční elektrozařízení je třeba odnést do sběrného dvora, nejbližší prodejny elektrů či do označených sběrných nádob, které se nacházejí na řadě míst po celé České republice. EKOLAMP v současnosti provozuje přes 4500 sběrných míst.

Více informací o rozmístění sběrných nádob a správné likvidaci starého elektrů se dozvíte na www.ekolamp.cz.

Sběrný dvůr s místem zpětného odběru použitého elektrozařízení, který se v Přelouči nachází v ulici Pardubické 1630, je otevřen v pondělí a pátek od 13 do 17 hodin, ve středu od 10 do 15 hodin a v sobotu od 8 do 12 hodin. Místo zpětného odběru je dostupné jak občanům, tak živnostníkům podnikajícím v katastru obce.

Hmyzí hotely

Město Přelouč v měsíci dubnu 2020 umístilo na třech lokalitách tzv. hmyzí hotely. Jedná se o lokality, kde je realizována síť ptačích budek a budek pro netopýry. O managementu a obsazenosti jednotlivých budek Vás pravidelně informujeme v souhrnných zprávách umístěných na <https://www.mestoprelouc.cz/mestky-urad/odbory-uradu/odbor-zivotniho-prostredi/oblasti-zivotniho-prostredi/>.

Umístěním hmyzích hotelů do těchto oblastí si slibujeme zvýšení druhové rozmanitosti a atraktivnosti dané lokality. Snažíme se přilákat více druhů i větší počet opylovačů a dravce z říše hmyzu, kteří nám pomohou v biologické ochraně rostlin.

Celá tato činnost je prováděna ve vzájemné spolupráci Města Přelouče a firmy EKOSFER Solutions, s.r.o.

Co je to hmyzí hotel?

Účelem hmyzích hotelů je poskytování útočiště pro užitečný hmyz, zejména opylovače. Populace prospěšného hmyzu se v posledních letech vlivem činnosti člověka (znečištění, intenzivní zemědělství a používání pesticidů nebo klimatické změny) z přírody pomalu vytrácí. V nehorších predikcích může vést až ke kolapsu celého ekosystému. Snižování hmyzí populace ohrožuje nejen hmyz samotný, ale i ostatní živočišné druhy, jimž hmyz slouží jako potrava.

Ing. J. Feranec

UPOZORNĚNÍ ŽIVNOSTENSKÉHO ÚŘADU na nové povinnosti realitních zprostředkovatelů

Dne 3. 3. 2020 vstoupil v účinnost zákon č. 39/2020 Sb., o realitním zprostředkování a o změně souvisejících zákonů (zákon o realitním zprostředkování) (dále jen „zákon“), kterým byl změněn i zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“) a kterým došlo mj. k následujícím změnám:

- vznik nové vázané živnosti „Realitní zprostředkování“**
- změna oboru č. 58 živnosti volné „Výroba, obchod a služby neuvedené v příloze 1 až 3 živnostenského zákona“ na „58. Nákup, prodej, správa a údržba nemovitostí“**
- v rámci živnosti volné mohou živnost provozovat podnikatelé, kteří měli oprávnění pro živnost volnou k 3. 3. 2020**
- osoby, které hodlají provozovat vázanou živnost „Realitní zprostředkování“ musí prokázat odbornou způsobilost. Stávající realitní zprostředkovatelé jsou povinni nejpozději do 3. 3. 2021 ohlásit živnostenskému úřadu vázanou živnost „Realitní zprostředkování“ a doložit doklady prokazující splnění podmínky odborné způsobilosti, jinak jim oprávnění k poskytování realitního zprostředkování v rámci živnosti volné zaniká. Bližší podmínky sdělí živnostenský úřad. Ohlášení živnosti podle přechodných ustanovení zákona nepodléhá správnímu poplatku.**
- povinné pojištění odpovědnosti** – povinnost předložit Ministerstvu pro místní rozvoj stejnopis nebo ověřenou kopii smlouvy o pojištění odpovědnosti pro případ povinnosti nahradit zájemci újmu způsobenou výkonem činnosti realitního zprostředkování. **Stávající realitní zprostředkovatelé měli doložit povinné pojištění odpovědnosti nejpozději do 3. 5. 2020. Aktuální informace:** www.mmr.cz – Ministerstvo – Realitní činnost - Aktuality
- splnění odborné způsobilosti u všech osob přímo vykonávajících činnost realitního zprostředkovatele** – osoby, které budou přímo činnost realitního zprostředkovatele vykonávat, ať jako zaměstnanci, či jako podnikatelé, musí splňovat odbornou způsobilost uvedenou u této živnosti v příloze č. 5 živnostenského zákona. **Stávající realitní zprostředkovatelé jsou povinni podle přechodných ustanovení zákona zajistit výkon činnosti, které jsou obsahem živnosti pouze fyzickými osobami splňujícími požadavky odborné způsobilosti stanovenými u této živnosti v příloze č. 5 živnostenského zákona nejpozději do 3. 3. 2022.**
- splnění speciálně stanovené podmínky bezúhonnosti podle § 5 zákona** – fyzická osoba a u právnické osoby skutečný majitel a fyzická osoba, která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, musí být bezúhonná ve smyslu § 5 zákona, tj. nesmí být pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně (např. řízení vozidla pod vlivem návykové látky, výtržnost), nebo pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s poskytováním realitního zprostředkování, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena. **Mají-li tyto osoby pochybnost o existenci zájmu v Rejstříku trestů, je možné raději předem požádat o výpis z Rejstříku trestů např. na pracovištích Czech POINT.**
- Úschova peněžních prostředků poskytovaná realitním zprostředkovatelem** – ačkoli není realitní zprostředkovatel sám oprávněn poskytovat úschovy peněžních prostředků za účelem zajištění plnění z realitní smlouvy nabízet, může ji poskytnout na písemnou žádost zájemce na samostatné listině a za splnění podmínek stanovených v § 4 zákona. **Realitní zprostředkovatel je povinen současně s po-**

skytnutím první úschovy peněžních prostředků informovat o této skutečnosti obecní živnostenský úřad.

UPOZORNĚNÍ ŽIVNOSTENSKÉHO ÚŘADU na novou povinnost online zprostředkovatelů služeb cestovního ruchu

Obecní živnostenský úřad upozorňuje osoby, které poskytují krátkodobá ubytování v jejich nemovitostech a využívají pro zprostředkování vztahu se zákazníkem online zprostředkování této služby (např. Airbnb aj.), že dne 24. 4. 2020 nabyt účinnost zákon č. 189/2020 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 159/1999 Sb., který stanoví některé podmínky podnikání a výkon některých činností v oblasti cestovního ruchu. **Tento zákon ukládá online zprostředkovatelům povinnost sdělit živnostenskému úřadu na jeho výzvu:**

- počet uzavřených smluv o službě cestovního ruchu za období uvedené ve výzvě,
- celkovou cenu za služby cestovního ruchu za období uvedené ve výzvě,
- adresu místa, na které jsou služby cestovního ruchu poskytovány, a
- označení poskytovatele služby, se kterým zákazníkovi zprostředkoval uzavření smlouvy související s poskytováním služeb cestovního ruchu.

Osoby, které poskytují ubytovací služby a svou činností naplňují znaky provozování živnosti, mají mít živnostenské oprávnění pro živnost volnou a místo, kde ubytování poskytují, musí být jako provozovna zapsáno v živnostenském rejstříku.

OŠETŘOVNÉ PRO OSVČ

Obecní živnostenský úřad Přelouč upozorňuje žadatele o dotaci „OŠETŘOVNÉ“ pro OSVČ, že žádosti podávají OSVČ přímo u Ministerstva průmyslu a obchodu, a to pouze na předepsaném formuláři, který vyplní elektronicky.

Veškeré informace týkající se dotace „OŠETŘOVNÉ“ pro OSVČ – Výzva DUBEN 2020 a podací formulář jsou k dispozici na: <https://www.mpo.cz/osetrovneosvc>

Stanovené období: od 1. 4. 2020 do 30. 4. 2020

Žádosti budou k dispozici a budou se přijímat:

od 11. 5. 2020 do 7. 6. 2020

Výše dotace: 500 Kč/den

POSTUP PODÁNÍ ŽÁDOSTI:

- Žadatel vyplní žádost o poskytnutí dotace na předepsaném formuláři
- Podání žádosti VČETNĚ povinné přílohy – Potvrzení o uzavření školského/dětského zařízení (školy, školky, dětské skupiny apod.)** či zařízení poskytujícího sociální služby **učiní žadatel Ministerstvu průmyslu a obchodu**

Bude-li žádost trpět vadami, bude žadatel vyzván k jejich odstranění prostřednictvím zadané datové schránky, resp. emailové adresy. Bez vyzvání MPO neposílejte žádost opakovaně ani žádné další doplňující informace.

Každý žadatel může předložit pouze jednu žádost za měsíc duben 2020. V případě nutné pomoci při vyplňování žádosti jsou žadatelům k dispozici pracovníci obecních živnostenských úřadů.

Odpovědi na dotazy týkající se ošetřovného pro OSVČ naleznete na:

<https://www.businessinfo.cz> – Odpovědi na nejčastější dotazy podnikatelů ohledně aktuálních opatření proti šíření koronaviru – Odpovědi na konkrétní dotazy – 2. Ošetřovné pro OSVČ

Speciální informační linka MPO pro podnikatele a živnostníky – 224 854 444

VÝKUP KOVOŠROTU A BAREVNÝCH KOVŮ

PENÍZE OBRATEM U VÁS DOMA

+ DÁREK (PLECHOVKA PIVA)*

*JEDEN PŘI VÝKUPU NAD 1.000,- Kč

VÝKUPNA KOVOŠROTU:

PŘELOUČ, Areál CEREAL, a.s., Hradecká 324
TELEFON: +420 731 631 278
E-MAIL: vykupnaprelouc@skeko.cz
www.skeko.cz

Projekty, které se rozběhly i v čase koronaviru

Některé firmy koronavirus v práci zastavil, spousta firem svou činnost nepřerušila. Stejně tomu je i u projektů, které se naplánovaly na letošní jaro a rozjely se i v čase roušek a mimořádných opatření.

Patří mezi ně například odstartování **revitalizace Račanského rybníka** (psalo se již také v Roštu č. 4), který byl vypuštěn od podzimu 2018. Ve čtvrtek 30. 4. 2020 byl rybníček předán zhotoviteli tohoto projektu, společnosti PP-GROUP.cz s.r.o., začalo se sekáním porostu v rybníčku, čištěním dna, postupně se budou upravovat svahy, dojde ke stromové a keřové úpravě, dále se také vybuduje nový přístup do prostoru zátopy. V průběhu léta by se měl tedy projekt dokončit a my se můžeme těšit, že další část našeho města určitě dostane „novou fasádu“.

V ulici Boženy Němcové se začíná pomalu rýsovat **nové parkoviště**. V dubnu se rozjela rekonstrukce účelové komunikace a nová

výstavba parkovacích stání a chodníků se schodištěm, schodiště bude zabezpečeno ocelovým zábradlím výšky 900 mm a také zde bude doplněno veřejné osvětlení. Celkové náklady jsou necelých 1 581 000 Kč. Zhotovitelem je společnost D & D PROFÍ, s. r. o. a do začátku prázdnin by měly být práce hotové.

Dalším projektem, který již odstartoval je **regenerace sídliště U sokolovny – 1. etapa**, ohraničené ulicemi Kladenská, Žižkova, Čs. Armády a Smetanova. Společnost Agrostav Pardubice již v dubnu zahájila práce, jedná se o rekonstrukci stávajících chodníků včetně oprav jednotlivých vstupů do budov, dále zde budou zřízeny nové chodníky, které usnadní přístup k vybavení sídliště. Kromě rekonstrukce chodníků a návrh nového chodníku se v rámci této I. etapy jedná také o rekonstrukci stávajících a návrh nových parkovacích stání, rekonstrukci komunikací a nové zpevněné plochy pro kontejnery, hřiště, doplňkovou vybavenost, vegetační úpravy a veřejné osvětlení, celkové náklady tohoto projektu dosáhnou necelých 15 mil. Kč.

Text, fotografie M.

KULTURNÍ A INFORMAČNÍ CENTRUM MĚSTA PŘELOUČE VÁS ZVE

OD 1. 6. BUDE ZNOVU OTEVŘENO

MĚSTSKÉ KINO

za omezených hygienických podmínek
PROGRAM KINA NA ZADNÍ STRANĚ ROŠTU

OD 4. 7. DO 29. 8. BUDE V PROVOZU

LETNÍ KINO V PARKU ZA ŠKOLOU

2x týdně, vždy ve středu a v sobotu

LETNÍ KONCERTY V PARKU ZA ŠKOLOU ZAČÁTEK VŽDY VE 20 HODIN

- 29. 5. **ACOUSTIC BAND JAHODY**
- 13. 6. **ŘEMEN POLYMETAL**
- 3. 7. **KABÁT REVIVAL** Hradec Králové
NIGHTWISH REVIVAL Ostrava
- 18. 7. **KLAXON NATŘIJE**

Vstupné zdarma

DABING 2020
Přelouč 19. září 2020

PODIUM NÁMĚSTÍ

VÁCLAV UPÍR KREJČÍ
THIS + VOJTAK KOTEK
MILAN PEROUTKA + PERUTĚ KEKS
KAMIL STŘIHAVKA + LEADERS
MIRO ŠMAJDA
ACOUSTIC BAND

PODIUM PARK

CIMBÁLOVÁ MUZIKA RÉVA
KŘÍDLOVANKA
BIG BAND ÚSTÍ NAD ORLICÍ
VĚNOVANKA

Koncert skupin

ŘEMEN – 20 hodin
POLYMETAL – 22 hodin

Sobota 13. června 2020 ve 20 hodin
Přelouč, park za školou
Vstupné 150 Kč

TRADIČNÍ STŘEDEČNÍ KONCERTY NA NÁMĚSTÍ – ZAČÁTEK VŽDY V 19 HODIN

- 24. 6. **BUĎ FIT** – kapela ZUŠ Přelouč
JAZZ BAND – orchestr ZUŠ Pardubice
- 1. 7. **ŘEMEN** – rock – Chlumec nad Cidlinou
- 8. 7. **ADRENALIN** – rock – Zdechovice
WAIT – crossover – Hradec Králové
- 15. 7. **PUMPA** – hardrock – Beroun
- 22. 7. **KOŇABOJ** – world music – Brno
- 29. 7. **POLYMETAL** – hard/heavy – Přelouč
- 5. 8. **GREENONYON** – jazzrock – Pardubice
- 12. 8. **DECH. ORCH. VL. KOSINY** – Přelouč
- 19. 8. **JUDAS PRIEST rev.** – hard/heavy – Praha
- 26. 8. **ELIXÍR** – folk – Pardubice
- 2. 9. **PONOŽKY PANA SEMTAMŮKA**
– folk alternative – Beroun

Vstupné zdarma

Kulturní a informační centrum města Přelouče pořádá výstavu

Alois Topič a další cestovatelé z Přeloučska

Otevřeno v pracovní dny mimo svátky dle pracovní doby KICMP

Přelouč, budova KICMP, Masarykovo náměstí 26

Vstupné zdarma

Znovuotevřeno od 1. 6. do 31. 8. 2020

TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI AŽ V ZÁŘÍ

Upozorňujeme všechny účastníky letošního jarního kurzu trénování paměti v Městské knihovně Přelouč, že zbývající lekce, které jsme nestihli před vyhlášením nouzového stavu, budeme nahrazovat během září. V prázdninovém Roštu vyhlásíme přesné určení termínu první náhradní lekce. Těšíme se, že společně dokončíme nastartování paměti tak, abychom hravě zvládli nejen všechny nákupy bez „pamatováčku“, ale i řadu dalších situací.

Chápeme, že problém se zhoršováním paměti netrápí jen starší ročníky. Proto, pokud bude situace příznivá, bude v říjnu zahájen další kurz se stejnou tematikou s trenérkou paměti Stanislavou Benešovou, ale v podvečerních hodinách, aby se mohli přihlásit i mladší zájemci. Opět se bude jednat o pět lekcí za celkovou cenu 300,- Kč.

L.H.

UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU

Všem, kteří překonali všechny komplikace a dokončili letošní letní semestr Univerzity třetího věku, si dovoluujeme vyslovit nejhlubší obdiv. Nebylo to určité jednoduché a máme radost, že žádný ze studentů se nedal odradit. Společné zakončení semestru a předání „vysvědčení“ nás čeká během září a už teď se na vás všechny těšíme.

Pro některé ze studentů je tento semestr dokonce posledním před promoci na Vysoké škole zemědělské v Praze Suchbát a to bude velká sláva. V příštím semestru jsme si společně zvolili téma Potravinová spotřeba. Začínáme 1. 10. ve 13.00 hodin.

Uvítáme i nové zájemce o studium, kteří se mohou na podrobnosti informovat v Městské knihovně Přelouč.

L.H.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA

Program pro skupiny Bookstartu připravuje Martina Nalezinková, která je pro nás velkou oporou

Martina je knihomol s pedagogickým vzděláním. Má zkušenosti z praxe na prvním stupni Základní školy. Několik let s knihovnou spolupracovala na vedení čtenářského klubu. Z městské knihovny nikdy neodchází s prázdnou. Denně si najde chvíli pro odpočinek u knihy, velmi ráda předčítá dceři před spaním. Právě u čtení knih určených dětem má plno nápadů, jak příběh zdramatizovat či doplnit doprovodnými činnostmi. Když má vymyšleno, ráda zprostředkuje zážitek dětem a rodičům ve svém okolí. Jak sama říká: „S knížkou do života je skvělá příležitost.“

Má pomoc při programu je spíše technická, zařizují materiál, domlouvám termíny, kdy se můžeme v knihovně sejit. Jmenuji se Petra Šitler a od 18 let jsem v knihovně pomocníkem při akcích pro děti. Vyšší odborné vzdělání v oboru Obnova a rozvoj venkova jsem si rozšířila rekvalifikačním kurzem pořádaným Národní knihovnou určeným pro pracovní činnost knihovnice. Knihovna v Přelouči je pro mě oázou klidu plnou inspirace na čtení. Knihy mě provázejí celým životem a zatím to vypadá, že budou provázet i mou dceru. Mar-

tina ví, že při domlouvání programu razím heslo „Téměř nic není nemožné“ a jsem pro každou špatnost, kterou navrhnou.

A co plánujeme dál?

Pro projekt S knížkou do života si chceme půjčit na některou ze schůzek rytmické nástroje z Krajské knihovny v Pardubicích.

Až situace a počasí dovolí, rády bychom se s Vámi a dětmi sešly mimo program na pozdní snídani v parku. Zváni budou samozřejmě i rodinní příslušníci, kamarádi, prostě všichni, koho akce zaujme. Na podzim uvažujeme o přehlídce vyřezaných dýní.

Petra Šitler

MĚSTSKÁ KNIHOVNA v Přelouči zve k návštěvě – nabídka knih:

NAUČNÁ LITERATURA

politika,ojenství

JENČÍK, Milan

Klatba Sudet: dramatické dějiny českého pohraničí. Praha: Mladá fronta, 2019.

psychologie

HAUNEROVÁ, Klára

Méně mít, více žít: najděte si vlastní cestu k minimalismu. Praha: Grada, 2019.

cestopisy

TRONEČKOVÁ, Kristýna

Cesty za štěstím: Bhútán, Izrael, Island.

V Brně: CPress, 2019.

dějiny

RYCHLÍK, Jan

Mezi Terstem a Instanbullem: balkánské národy ve 20. století. V Praze: Vyšehrad, 2020.

KRÁSNÁ LITERATURA

KAROLOVÁ, Kateřina

Já, doktor(in): jak lékaři přicházejí o iluze: česká pediatrička v Německu. Praha: XYZ, 2020.

LITERATURA PRO DĚTI A MLÁDEŽ

POSPÍŠILOVÁ, Zuzana

Vynálezce Tadeáš. Praha: Grada 2015.

PŘELOUČÁCI

Jubilanti duben

Jiří Husák	94 let
Jindřich Pavlík	87 let
Josef Frydrych	87 let
Miroslav Nedbal	80 let
Zdenka Koldinská	80 let
Hana Miřejovská	75 let
Jaroslav Král	75 let

Zlatá svatba

Eva a Vlastimil Rudolfovi	25. 4.
---------------------------	--------

Jubilanti květen

Miloslava Korbelová	95 let
Stanislav Neubauer	93 let

Venanc Vontorčík	90 let
Libuše Turynová	88 let
Věra Holá	87 let
Vladimír Kotland	86 let
Otto Koldinský	85 let
Václav Čížek	80 let
Marie Jarolímová	80 let
Hana Chvojková	80 let
Jiří Krejzl	80 let
Hana Mrvíková	80 let
Václav Říha	75 let
Malínská Jana	75 let
Hana Šandová	75 let
Petr Boudyš	75 let
Jaroslava Zpěvákova	75 let

Vzpomínka

11. dubna 2020 by se dožil
můj nejlepší kamarád
Pepa KOŠTÁL z Přelouče
80 let.

Pepo, nikdy nezapomenu.
Jarda Círk

Vzpomínka

Dne 10. května 2020
uplynulo 5 let od úmrtí
naší milované manželky a maminky
paní **Miluše VESELÉ** z Lohenic.

Kdo jste ji znali, vzpomeňte s námi.
Manžel Vladimír a děti s rodinami

Vzpomínka

Dne 4. června 2020 by se dožil
100 let pan **Josef KOŽENÝ**
ze Štěpánova č.p. 3.

Na svého milého tatínka
s láskou vzpomínají
tři dcery a syn s rodinami.

E+J=B

Budoucnost
znamená
přemýšlet

www.energiejinak.cz

LETNÍ

27. – 31. 7. 2020

Přelouč

PRO MLADÉ
VĚDÁTORŮ
od 10-15 let

CO TĚ ČEKÁ?

- nabídnutý program každý den od 7:30 - 17:00 hodin
- tyden plný sportovních zážitků
- nerozlučitelné kódy a šifry

ZA KOLIK?

2 650,- Kč

- celodenní strava a pitný režim
- veškeré vstupy, výlety a doprava
- instruktorů a sportovní vybavení

Přihlášení a více informací na info@energiejinak.cz

E+J=B

Budoucnost
znamená
přemýšlet

www.energiejinak.cz

LETNÍ

2. – 8. 8. 2020

KEMP

SEČ

CO TĚ ČEKÁ?

- propojení sportu, techniky, vědy a umění v programech plných zážitků
- míčkové hry, parkour, lanové překážky, army, rybaření

ZA KOLIK?

4 890,- Kč

- ubytování v nově zrekonstruovaných kanadských srubech s vlastním sociálním zařízením

Přihlášení a více informací na info@energiejinak.cz

Městská knihovna Přelouč

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

BOOKSTART

Setkání a hry s knihou pro rodiče s dětmi ve věku od 1,5 roku do 3 let

16. a 23. června 2020

1. skupina – 9.30 hod.

2. skupina – 10.15 hod.

Parkování kočárků je zajištěno uvnitř budovy

Vstup s kočárky zadním vchodem z parku

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PŘELOUČ

VÝSTAVA OBRAZŮ

ŠUMAVA

Jitka Černá

KVĚTEN A ČERVEN 2020 V ČITÁRNĚ KNIHOVNY

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SMETANOVA UL.

Výuka na dálku

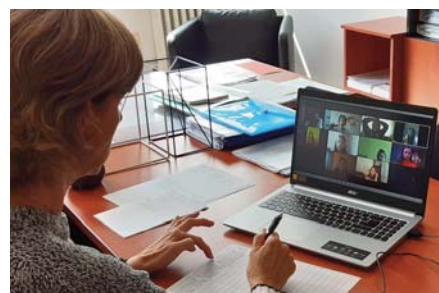
Chaos. Takový pocit převládá u většiny vyučujících na úplném začátku distančního vzdělávání neboli výuky na dálku. Co, kdy, jak, odkud a komu posílat? Jak dny plynuly, přicházeli učitelé postupně i na to, jak výuku žákům zpestřit. A tak se jejich domovy přeměnily na provizorní nahrávací a vysílací studia a stali se z nich „UčíTelky“ a „UčíTelkové“. Někdo působil jako rozený „profil“ od prvního okamžiku: „Zmáčknu, klapka a jedu.“ Jiný se tím musel trochu prokousávat: „Kam se poděla ta ikona, která tady ještě včera byla?“ A tak se do „vysílání“ mnohdy zapojili i ostatní členové domácností, protože moderní technika je zkrátka mocná čarodějka.

Většině žáků z 1. stupně se tato forma vyučování líbila, protože se viděli se svou paní učitelkou i spolužáky. Probralo se jen to hlavní z češtiny a matematiky, nakonec si mohli popovídat, ukázat své obrázky, domácí mazlíčky nebo roušky a jiné aktuální záležitosti, třeba kostým na čarodějnice. Druhostupňoví žáci už takové nadšení neprojevují. Najdou se tam dokonce i takoví jedinci, kteří se snaží videovýuku paní učitelky zpestřit ještě více – pouští na obrazovku reklamy či za sebe promítají fotografie nebo čmárají po tabuli. A právě tady má „UčíTelka“ hodně navrch – může použít jeden z triků počítačové magie v běžné výuce nemožný – čáry máry fuk a „narušitele“ jednoduše vypne. Naštěstí takových výtečnicků je opravdu jen pár. Většina je ráda, že nemusí plnit zadané úkoly sama, že mají možnost zase vidět své kamarády, no a třeba také nahlédnout vyučujícím do pokoje.

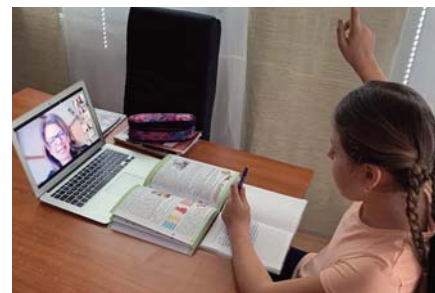
Nejdříve byli žáci zahlceni úkoly a vyučující jejich kontrolou, pak se vše ustálilo a ukázalo se, že je to stejné jako ve škole: někteří pracují svědomitě, jiní s (dovolenou a žádoucí) podporou rodičů, ale najdou se i takoví, kterým samostatnost a zodpovědnost nic neříká.

Přes Skype nebo Zoom probíhají také individuální konzultace s jednotlivci nebo skupinkami žáků se specifickými poruchami učení, kroužky doučování, dokonce i konzultace žáků 2. stupně s výchovným poradcem. V rámci podpory kariérového poradenství a osobního rozvoje jim nabízí online aplikaci Salmondo. Prostřednictvím testů a dotazníků zaměřených na zájmovou orientaci a talent žáci zjistí své silné stránky a předpoklady pro další studium na středních školách. Všechny výsledky je možno v rámci zpětné vazby sdílet

s výchovným poradcem, který je použije pro další poradenství po návratu do školy.

Však už je to na dohled. Devátáci se ve škole připravovali už od 11. 5. na přijímací zkoušky, od 25. 5. se vrátil první stupeň. A co ostatní? Podívají se do školy ještě v červnu?

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PŘELOUČ, MASARYKOVO NÁMĚSTÍ 45

Odborná učebna fyziky a chemie

Na naší škole probíhá výuka fyziky a chemie v odborné učebně. Na stupínku je umístěna katedra s PC a interaktivní tabulí, demonstrační stůl pro předvádění pokusů a mycí box. Součástí učitelského pracoviště je stůl s elektrickými rozvody pro pokusy z elektřiny. Stejně rozvody jsou ukryté v žákovských lavicích a umožňují žákům provádět frontální pokusy nebo laboratorní práce. V případě potřeby lze učebnu kompletně zatemnit pro předvádění vybraných pokusů např. z optiky. Učebna je vybavena moderním nábytkem.

Poznávání přírodnin v odborné učebně

Na naší škole pracují žáci v hodinách přírodopisu a přírodovědných praktik v odborné učebně, která je vybavena interaktivní tabulí. Interaktivní tabule umožňuje zpestřit výuku, využívat názorných obrázků, prezentací filmů, ale také usnadňuje opakování a procvičování učiva.

K pozorování detailů a drobných částí rostlinných a živočišných těl slouží žákovské mikroskopy, kterými je učebna dostatečně vybavena. Stěny učebny zdobí nástěnné obrazy. K porozumění antropologie slouží různé modely, např. kostra, model ucha a oka, model trávicí soustavy...

I výuka geologie je dostatečně zabezpečena množstvím nerostů a hornin.

ICT

Naše škola disponuje dvěma počítačovými učebnami a jednou učebnou mobilní. Učebna na budově č. 45 je vybavena multidotykovou interaktivní tabulí a 24 notebooky. V hodinách jazyků na notebookech žáci procvičují slovní zásobu, gramatiku i poslech. Velice si oblíbili různé soutěžní hry k procvičení a prokázání znalostí hlavně, když je navíc jejich pozice v rámci třídy zobrazena na interaktivní tabuli. V ostatních předmětech pracují s internetem, zpracovávají referáty nebo prezentace na nejrůznější témata a upevňují si nabyté znalosti.

Učebna na budově č. 50 byla v minulém roce zmodernizována, protože aktuální stav již nepostačoval současným technologickým nárokům, byly zakoupeny minipočítače HP. V hodinách informatiky tak můžeme kromě kancelářských aplikací využívat i programy na střih hudby nebo programy pro výuku programování. Žáci si tak zkouší naprogramovat vlastní počítačovou hru nebo ovládat robota, který potom plní různé úkoly.

Domácí práce z hudební výchovy

žáků 5. tříd – téma:

„Hymna pro mé město, vesnici“

HYMNA PRO SOVOLUSKY

Naše lípa krásná je,
Sovolusky miluje.
Pod ní se vždy sejdeme,
kámoše si najdeme.
V každé roční době,
pomozme si sobě!

Vojta Král 5. B

HYMNA PRO VALY

Kde domov můj?
Valy jsou jedna malá vesnička,
má ji ráda každá babička.
Máme tu i zvířátka
od psů až po koťátka.
Máme tu i přírodu,
tu já nejvíce miluju.

Bára Fernižáková 5. B

GYMNÁZIUM A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PŘELOUČ INFORMUJE

Jednotné přijímací zkoušky 2019/2020

V pondělí 8. 6. 2020 proběhnou přijímací zkoušky pro čtyřleté studium, v úterý 9. 6. 2020 proběhnou přijímací zkoušky na víceletá gymnázia a přijímací zkoušky do kvinty.

2. kolo přijímacího řízení pro školní rok 2020/2021

Ředitelství Gymnázia a Střední odborné školy Přelouč vyhlašuje druhé kolo přijímacího řízení pro obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou a výučním listem.

obor vzdělání	Stanovená kapacita oboru pro 1. ročník
34-53-L/01 Reprodukční grafik pro média	56
34-53-H/01 Reprodukční grafik	56
34-52-H/01 Tiskař na polygrafických strojích	14
23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel	30

obor vzdělání	Stanovená kapacita oboru pro 5. ročník
79-41-K/81 Gymnázium – 5. ročník (kvinta)	30

Přihlášky ke studiu podávejte na sekretariát Gymnázia a Střední odborné školy Přelouč nejpozději do 19. 6. 2020 do 12 hodin.
Více informací na www.gyasos-prelouc.cz.

Soutěž „Hledáme mladého grafika“

Naše škola vyhlašuje již **2. ročník** soutěže pro žáky základních škol „Hledáme mladého grafika“.

Na základě požadavků základních škol nebude 2. ročník této soutěže již pouze pro žáky základních škol z Pardubického kraje, ale budou se moci přihlásit žáci ze všech základních škol v České republice. Soutěž bude probíhat od září do listopadu 2020.

V prvním ročníku se do této soutěže zapojilo 120 žáků z 18 základních škol Pardubického kraje a 12. listopadu 2019 byl na slavnostním vyhlášení výsledků za účasti sociálních partnerů vyhlášen nejlepší mladý grafik a základní škola, ze které se do soutěže zapojilo nejvíce žáků.

Letošní ročník proběhne tentokrát na téma: **Země v roce 2050**.

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE PŘELOUČ

**Dům dětí a mládeže Přelouč,
Veverkova 752
pořádá**

Příměstský tábor III.

**Termín: 13. 7. – 17. 7. 2020
Čas: 9.00 – 16.00 hod.**

Tradiční tábor s výlety do okolí Přelouče a množstvím her. Děti si s sebou nosí jídlo na celý den. Sportovní oblečení, turistická obuv. V případě špatného počasí aktivity v DDM. V ceně tábora jízdné a vstupy, vyplněnou přihlášku doručte do DDM a finanční úhradu proveďte do konce června 2020. Přihlášky do 30. 6. 2020. Vedoucí: Pavel Hrdý. Cena: 600 Kč.

Bližší informace:
tel.: 466 672 003, 739 246 119, e-mail: ddm@ddmprelouc.cz

Seznam otevřených kroužků od 11. 5. 2020

Název kroužku – lektor	Termín schůzky	Místo konání
Angličtina pro děti – Domniku	Pondělí 16.15	DDM
Šikovné ručičky – Leksová	Pondělí 15.45	DDM
Klub Šikulka – Trojanová	Pondělí 16.00	DDM
Výtvarný kroužek – Homolová	Pátek 14.00	DDM
Přírodní materiály – Homolová	Středa 14.00	DDM
Keramika dospělí – Homolová	Čtvrtek 14. 5., 16.00	DDM
Keramika děti – Homolová	Čtvrtek 21. 5., 16.00	DDM
Kytara – začátečníci – Hrdý	Pátek 14.00	DDM
Stolní tenis pokročilí – Krejčík R.	Středa 17.00	Sokolovna
Florbal – Krejčík L.	Úterý 17.00	Gymnázium a SOŠ
Badminton I. – Špaček	Pondělí 16.00	Sokolovna
Badminton II. – Šitler	Úterý 15.00	Sportovní hala
Rytmičský tanec – Tábořská	Středa 16.00	Gymnázium a SOŠ
Tančování s Álou – Tábořská	Čtvrtek 16.00	Gymnázium a SOŠ
Angličtina dospělí – Hrdý	Čtvrtek 16.30	DDM
Moderní tance – Dulíněk	Čtvrtek 16.00	Gymnázium a SOŠ
Kytara – pokročilí I.	Pátek 22. 5., 15.00	DDM
Kytara – pokročilí II.	Pátek 22. 5., 16.00	DDM
Stolní tenis – začátečníci	Středa 20. 5., 16.00	Sokolovna

Podrobné informace naleznete na www.ddmprelouc.cz.

Dům dětí a mládeže Přelouč organizuje v době hlavních prázdnin tyto tábory:

Příměstské tábory:

Příměstský tábor I., termín 7.–10. 7. 2020, vedoucí Jana Homolová

Příměstský tábor II., termín 24. 8. – 28. 8. 2020, vedoucí Pavel Hrdý, Blanka Leksová

Nově nabízíme:

Příměstský tábor III., termín 13. 7. – 17. 7. 2020, vedoucí Pavel Hrdý

Pobytové tábory:

Krkonoše I., termín 3. 7. – 9. 7. 2020, vedoucí Pavel Hrdý

Mořeplavci, termín 12. 7. – 25. 7. 2020, vedoucí Blanka Leksová

Prosíme o potvrzení účasti zájemců o tábor Mořeplavci na email hlavní vedoucí (blanka.ble@post.cz) v co nejkratším termínu. Na tento tá-

bor sháníme 2–3 brigádníky na pozice pomocná síla do kuchyně!!!

Upozornění!

Tábory se budou konat za předpokladu, že se nezmění opatření Ministerstva zdravotnictví ČR z května 2020.

Termíny placení táborů jsme posunuli na:

Pobytové tábory: do 15. 6. 2020

Příměstské tábory: do 30. 6. 2020

INFORMACE CHARITY PŘELOUČ
Masarykovo nám. 48, Přelouč, tel. 731 402 371, www.prelouc.charita.cz, charita.prelouc@gmail.com

SBÍRKA KUCHYŇSKÝCH POTŘEB

Na měsíc červen vyhlašujeme sbírku kuchyňských potřeb, kterých máme pro potřebné rodiny trvalý nedostatek. Sklenice, hrnky, lžice, příbory, talíře všeho druhu, hrnce, kastrolky, další kuchyňské nářadí i náčiní budeme sbírat **celý červen, od pondělka do čtvrtka, v čase 12 až 17 hod. v Jakub klubu v Orlovně, Českoobratná 94, Přelouč, u kruhového objezdu, kousek od Billy**. Čisté nádoby od Vás převzme pracovníce Jakub klub. **Předem velmi děkujeme všem dárcům!**

FINANČNÍ POMOC POTŘEBNÝM V DOBĚ KORONAKRIZE

Klesly příjmy vaší rodiny vinou koronakrize? Nedosáhli jste na žádnou pomoc nabízenou státem? **Seznamte se s možností využít nabídku některých nadací.** S dobrými výsledky je v naší službě využíváme například pro rodiče samoživitele, kteří museli zůstat doma s dětmi na tzv. OČR. Dobré zkušenosti máme s Patronem dětí, s Nadací J&T, Charita ČR a další, dále uvádím odkazy na internet: <https://patronedeti.cz/>, <https://www.nadacejt.cz/>

Pokud byste potřebovali podporu při zpracování žádosti, můžete se na nás obrátit v čase ambulantní služby každé pondělí od 13 do 16 hod. na adrese Přelouč, Českoobratná 84, dotazy zodpovíme i na telefonu 731 598 914. Naše pracovníce vám po zmapování situace rodiny mohou nabídnout také pomoc přímo ze sbírky **Charity ČR – NA VLNĚ POMOCI PROTI BEZMOCI. Neváhejte se na nás obrátit, rádi vám pomůžeme!**

Rita Levinská,
vedoucí služby Podpora rodiny

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM

Zveme na setkání dobrovolníků a dalších zájemců s přednáškou Mgr. Jitky Pavlíkové GENY NEBO VÝCHOVA? Nakolik výchovou ovlivníme děti s ohledem na jejich genetickou výbavu. Paní Pavlíková je doktorandka Ústavu experimentální medicíny AV ČR a pěstounkou. S výchovou dětí má tak hodně praktických i teoretických znalostí. **Setkání se koná v úterý 9. 6. 2020 od 16.00 na faře u kostela sv. Jakuba.** Pokud nás bude víc, tak připravíme posezení venku, abychom dodrželi platná hygienická opatření.

Jakub klub a Jakub klub 18

Vzhledem k mimořádnému koronavirovému opatření jsme byli nuceni v polovině března oba naše kluby uzavřít. Na zno-

vuotvení jsme se všichni velice těšili a dobrá zpráva přišla v polovině května. Abychom mohli poskytovat naše služby, bylo nutné zajistit veškerá nutná hygienická opatření.

V této době se budeme s dětmi věnovat především školním povinnostem. Probereme to, co ve škole zameškaly a s čím budou potřebovat pomoci. A že toho bude ☺. Úspěšné období v klubu pro mladé, kdy se podařilo některým najít brigády, nám překazila koronavirová krize, která přispěla ke zvýšení počtu nezaměstnaných. Věříme, že toto těžké období rychle přejde a my se zase vrátíme k našemu běžnému chodu v klubech. Jsme optimisté ☺.

Aneta Šindelářová, DiS.

PODPORA PRO PĚSTOUNY

Milí čtenáři, doufáme, že se všichni těšíte dobrému zdraví a že jste zvládli období vyhlášeného nouzového stavu. Toto období také omezilo poskytování naší služby PODPORA PRO PĚSTOUNY, ale od 11. května se začínáme vracet do normálních kolejí. Máme radost z toho, že opět můžeme navštěvovat rodiny osobně, i když za dodržování přísných hygienických opatření, protože období, kdy jsme mohli být ve spojení jen po telefonu nebo přes elektronickou komunikaci bylo i pro nás dlouhé.

Jak jsme avizovali v minulém čísle, tak bychom Vám dnes rádi představili činnosti, které doprovázející organizace pěstounům nabízí. Každá doprovázející organizace nabízí svoje činnosti v jiném rozsahu, ale samotné činnosti jsou dost podobné. Jejich rozsah má každá organizace nastavený samostatně, což je zakotveno v dohodě o výkonu pěstounské péče, kterou pěstouni s příslušnou organizací podepisují. Jednotlivé činnosti doprovázejících organizací navazují na práva a povinnosti pěstounů. Těmi jsme se zabývali v čísle Roštu 4/2020.

Doprovázející organizace mají pomáhat pěstounům se zajištěním krátkodobé péče o svěřené děti například při vyřizování nezbytných záležitostí (soudní jednání), při úmrtí osoby blízké, při narození vlastního dítěte atd. Pokud se jedná o zajištění péče o svěřené dítě v rozsahu několika hodin, tak většinou toto hlídání zajišťují pracovníci doprovázející organizace nebo má doprovázející organizace nasmlou-

vanou jinou organizaci zaměřující se na hlídání dětí. Pokud se jedná o zajištění hlídání v rozsahu několika dní, tak pracovník pomůže pěstounům s hledáním zdrojů ve vlastní rodině a okolí. Pokud se nikdo vhodný nenajde, může pracovník přes příslušný krajský úřad oslovit některé přechodné pěstouny atd. Doprovázející organizace mají umožnit pěstounům 14 dní v roce tzv. dovolenou, tedy mají pomoci rodině zajistit pro dítě starší dvou let hlídání jinou osobou nebo organizací například účast dítěte na táboře, škole v přírodě, u známých atd. Další činností doprovázejících organizací je zprostředkování odborné pomoci. To znamená, že pracovník pomůže rodině dle aktuální potřeby vytipovat vhodného odborníka (např. psychologa, psychoterapeuta, právníka). Dle dohody s pěstouny může pracovník oslovit odborníka a sjednat první schůzku a popř. rodinu doprovodit. Doprovázející organizace také pomáhají pěstounům vybrat si vhodný vzdělávací kurz dle potřeb pěstouna tak, aby za 12 měsíců po sobě jdoucích absolvoval 24 hodin. Další činností je pomoc s udržováním styku svěřeného dítěte a jeho biologické rodiny. Pěstouni mohou požádat doprovázející organizaci, aby s rodiči komunikoval pracovník služby a mohou požádat o zajištění vhodných prostor pro setkání. Někdy jsou vztahy mezi pěstouny a biologickými rodiči napjaté, takže pracovník působí jako tzv. mediátor – prostředník při domlouvání podmínek návštěv. V některých případech pak i pracovník svěřené děti na návštěvy s biologickou rodinou doprovází. Každá doprovázející organizace se může rozhodnout, zda bude například pro děti pořádat tábory sama nebo rodině doporučí nějaký tábor s volnočasovou organizací. Stejná situace nastává i u vzdělávacích kurzů pro pěstouny. Organizace může pořádat vlastní vzdělávací kurzy nebo může pěstounům, s nimiž má uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče, hradit vzdělávací kurz s jinou organizací. Každá jednotlivá činnost služby je vždy přizpůsobena, alespoň v naší organizaci, konkrétním potřebám každé rodiny a hlavně svěřeného dítěte.

Do příštího čísla bychom rádi zařadili odpovědi na Vaše dotazy, které nám můžete položit přes náš internetový portál: <https://prelouc.charita.cz/>, kde na Vás na horní liště vyskočí nápis: Napište nám. Pokud Vám nevyhovuje tato forma, můžete svůj dotaz hodit do schránky Charity Přelouč na adrese: Českoobratná 84, 535 01 Přelouč nebo Masarykovo náměstí 48, 535 01 Přelouč. Obálku prosím nadepište: Charita Přelouč PODPORA PRO PĚSTOUNY – dotaz.

Mgr. Pavlína Křepská, vedoucí služby

Úřad práce ČR

Trh práce na Přeloučsku

Krajská pobočka v Pardubicích
Kontaktní pracoviště Přelouč

30. 4. 2020 evidoval Úřad práce ČR celkem 254 040 uchazečů o zaměstnání. To je o 28 362 více než v březnu a o 44 212 osob více než před rokem. Jedná se o nejvyšší hodnotu od března 2018, kdy bylo bez práce celkem 263 608 lidí. Z celkového počtu nezaměstnaných bylo v uplynulém měsíci 235 523 dosažitelných uchazečů. Podíl nezaměstnaných osob vzrostl na 3,4 % (březen 2020 – 3 %, duben 2019 – 2,7 %). Zaměstnavatelé nabízeli v dubnu prostřednictvím ÚP ČR 332 748 volných pracovních míst, z toho 11 438 v rámci dohod mimo pracovní poměr, tj. na DPP nebo DPČ. Celkem 77 104 volných míst bylo tzv. „bez příznaku“ pro cizince. U dalších 255 644 pozic, tedy téměř 77 %, pak zaměstnavatelé uvedli, že by na ně chtěli přijmout i pracovníky ze zahraničí.

Informace o nezaměstnanosti v Pardubickém kraji k 30. 4. 2020

„V dubnu vzrostl celkový počet uchazečů o zaměstnání na 8 996, počet hlášených volných pracovních míst klesl na 23 815 a podíl nezaměstnaných osob vzrostl na 2,5 %.“

K 30. 4. 2020 evidoval Úřad práce ČR (ÚP ČR), Krajská pobočka v Pardubicích celkem 8 996 uchazečů o zaměstnání. Jejich počet byl o 879 vyšší než na konci předchozího měsíce, ve srovnání se stejným obdobím minulého roku je vyšší o 2 328 osob. Z tohoto počtu bylo 8 443 dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let. Bylo to o 935 osob více než na konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku byl jejich počet vyšší o 2 443 osob. V průběhu měsíce bylo nově zaevidováno 2 162 osob. Ve srovnání s minulým měsícem to bylo více o 610 osob a v porovnání se stejným obdobím předchozího roku více o 627 osob. Z evidence během měsíce odešlo celkem 1 283 uchazečů (ukončená evidence, vyřazení uchazečů). Bylo to o 593 osob méně než v předchozím měsíci a o 1 316 osob méně než ve stejném měsíci minulého roku. Do zaměstnání z nich ve sledovaném měsíci nastoupilo 1 021 osob, tj. o 447 méně než v předchozím měsíci a o 883 méně než ve stejném měsíci minulého roku, 405 uchazečů o zaměstnání bylo umístěno prostřednictvím úřadu práce, tj. o 231 méně než v předchozím měsíci a o 454 méně než ve stejném období minulého roku, 262 uchazečů bylo vyřazeno bez umístění. Meziměsíční ná-

růst byl zaznamenán ve všech 4 okresech, největší v okresech Pardubice (18,1 %) a Ústí nad Orlicí (16,6 %). Meziměsíční pokles nebyl zaznamenán v žádném okrese Pardubického kraje.

Vybrané obce region Přeloučsko – Údaj o počtu nezaměstnaných v obcích je získán ze statistiky obcí (GIS0) z IS Okpráce

název	Uchazeči (UoZ) o zaměstnání celkem	Podíl nezam. na obyvatelstvu v %
Přelouč	203	3,0
Chvaletice	79	3,4
Břehy	26	3,8
Choltice	18	2,4

Nejvyšší nezaměstnanost za měsíc únor 2020 byla v obcích regionu Přeloučsko:

Strašov 7,2 % (17), Tetov 6,9 % (7), Žárovice 6,8 % (5), Sovolusky 6,8 % (7), Morašice 6,8 % (3), Přepychy 6,7 % (3), Turkovice 5,3 % (10), Litošice 5,3 % (5), Kojice 5,3 % (15).

Pro občany: kde najdete formuláře –

<https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare>

Pro zaměstnavatele: Hlášení volných pracovních míst + tiskopis formuláře hlášenky najdete na

<https://www.uradprace.cz/web/cz/hlaseni-volnych-pracovnich-mist-1>

Kontakty:

vedoucí 950 144 407
martina.malinska@uradprace.cz
zprostředkování zaměstnání 950 144 401
NSD – hmotná nouze 950 144 520/503
SSP 950 144 501/502/504
příspěvek na péči 950 144 521/505/723
dávky OZP (průkazky) 950 144 506

Další informace najdete na: www.mpsv.cz a www.uradprace.cz

„Zpráva z podkladů ÚP“

MĚSTSKÁ POLICIE informuje

Ukradený nanuk

Když dostanu chuť na nějakou sladkost, vezmu si ji v obchodě, za takovou drobnost nebudu přeci platit. Toto si asi řekl muž a odcizil v OD Penny nanuk. Přivolaná hlídka Městské policie chtěla s mužem tento prohřešek vyřešit na místě. Ten ovšem s vyšší udělené pokuty nesouhlasil. Navrhovaný trest se mu zdál příliš vysoký. „Vždyť jsem přeci odcizil jen nanuk“, zněl jeho argument.

Proto bude celá událost i s pořízenou videodokumentací předána k dořešení správnímu orgánu.

„Odložil“ odpad mimo sběrné nádoby

Strážníci přijali oznámení, že před místní učiliště někdo odložil krabice s odpadem. Hlídka MP vyjela na místo. Zde se nacházel původce odpadu, který strážníkům řekl, že mu odpad nechtěl vzít ve sběrném dvoře, tak ho na jejich radu vyvezl k nejbližším kontejnerům. Obsluha sběrného dvora toto tvrzení odmítla a strážníkům sdělila, že muž nechtěl zaplatit za suť, která byla součástí odpadu. Pak odjel. Celá událost byla následně dořešena pokutou.

Chtěl bych na tomto místě upozornit všechny občany, že do kontejnerů na tříděný odpad patří jen to, k čemu jsou určeny. Pokud chcete vědět více, podívejte se třeba na tyto stránky: <https://www.jaktridit.cz/>

Jsou-li kontejnery naplněné, neměli byste odpad odkládat vedle. Hrozí, že ho svozová firma neodveze a vám hrozí pokuta. Většina občanů odváží odpad autem, tak si myslím, že není takový problém odpad převést na jiné sběrné místo. A proč jsou kontejnery často plné? Není to tím, že se málo vyváží, ale tím, že si málo kdo dá tu práci, aby sešlápl plastové lahve, rozložil krabice. Pokud by tak ale činili všichni, trvalo by o mnoho déle, než se kontejner zaplní. Asi nikomu z nás se nelíbí, pokud je kolem kontejnerů nepořádek, tak vás prosím, až příště pojedete s tříděným odpadem, uložte ho tam, kam patří a šetřete místo v kontejneru.

Partnerská hádka na ulici

V nočních hodinách si službu konající dozorcí MP Přelouč všiml na kamerovém systému dvou postav na chodníku před poštou. Ze záběrů bylo patrné, že jde o hádku. Proto na místo vyslal hlídku. Strážníci přijeli na místo určení a nestačili se divit. Slovní urážky byly takového charakteru, že je zde ani nemohu zmínit. Snad jediná publikovatelná věta, která vyšla z úst „dámny“ zněla: „On je horší než korona virus“. Situaci se podařilo uklidnit až po delší době za pomoci hlídky policie. Nakonec muž odjel domů přivolaným taxikem a žena odešla. Událost bude mít samozřejmě dohru u přestupkové komise.

Vybíjel si zlost na odpadkovém koši

Mladý muž se rozhodl, že svoji agresi vybije na odpadkovém koši. Přivolaní strážníci na místě události zjistili, že odpadkový koš „útoku“ podlehl. Naštěstí pro pachatele nepřevýšila vzniklá škoda hranici 5000 Kč. Proto byla událost postoupena k dořešení správnímu orgánu. Pokud by škoda přesáhla uvedenou hranici, jednalo by se už o podezření z trestného činu, což by pro pachatele bylo samozřejmě spojeno s vážnějšími následky.

Alkohol za volantem

Hlídka MP zastavila v nočních hodinách řidiče, který z nepochopitelných důvodů dal přednost vozidlu strážníků, i když byl na hlavní silnici. Jak se ná-

sledně ukázalo, řidič byl pod vlivem alkoholu. Přivolaná hlídka policie zadržela řidiče další jízdu a celou věc si přebrala k dořešení. Mladému muži ale zákaz nezabránil v další jízdě. Protože byl ale pod dohledem kamerového systému, byl strážníky znovu zastaven a předán hlídce PČR.

Ještě připomínám naše telefonní čísla:

tříšňová linka 156 – ne z mobilních telefonů

tel.: 466 959 660

mobilní tel.: 736 641 952

e-mail: mp@mestoprelouc.cz

– neoznamovat akutní záležitosti, které se musí řešit okamžitě

Za Městskou policii

Leoš Slavík, DiS., velitel MP Přelouč

Pravidla silničního provozu 26

Provozovatelé od zpoplatnění osvobozeného vozidla evidovaného v systému časového zpoplatnění plyne důležitá povinnost. A to v případě, když pominou důvody pro osvobození vozidla. Pak je povinen toto oznámit nejpozději do 10 pracovních dnů Státnímu fondu dopravní infrastruktury, který bezodkladně záznam o osvobození vozidla vymaže. Oznámení bude muset obsahovat úředně ověřený podpis provozovatele vozidla. Bude ale i možnost podat oznámení prostřednictvím internetu na elektronickém formuláři. Celý zaváděný systém bude bezesporu bohatým zdrojem dat, zvláště pak uvědomíme-li si, že údaje o evidenci „platících“ vozidel bude povinen správce systému uchovávat po dobu 2 let od konce období, pro které byl časový poplatek uhrazen. Uživatelé zpoplatněné sítě komunikací musí jen doufat, že shromážděné informace budou smysluplně využívány třeba pro její údržbu a nebude docházet k úniku osobních údajů tak, jak už se to u jiných systémů mnohokrát v minulosti stalo.

Ing. Martin Moravec, Ph.D., dopravní specialista

Kanceláře Pieta Trejbal
**Soukromá pohřební služba
v Pardubicích a Přelouči
Vazárna květin
(květiny dle Vašeho přání)
vlastní obřadní síň v Pardubicích**

Zajišťujeme:

- * převozy zesnulých po celé ČR
- * zahraniční převozy zesnulých
- * rozloučení v obřadních síních v Pardubicích, Chrudimi a po celé ČR
- * církevní obřady po celé ČR

Stálá služba 24 hodin denně:

731 441 713

www.trejbal-pieta.cz

Připravili jsme pro Vás rozšíření hrobového příslušenství včetně doplňků do kolumbářií.
Velký výběr obalů na urny.

**HLEDÁME
NOVÝ
TVÁŘE**

v oborech: **ELEKTRO,
MĚŘENÍ A REGULACE**

www.sumo.team | 605 248 049

OKÉNKO Z DOMOVA U FONTÁNY

V této náročné době je pro naše klienty nejdůležitější zůstat v kontaktu se svou rodinou

Všichni nyní zažíváme věci, které by ještě před pár měsíci byly nemyslitelné. Restaurace a některé obchody jsou již týdně zavřené a před těmi, které jsou veřejnosti přístupné, mnohdy čekají lidé ve frontě na to, až budou moci vstoupit dovnitř. Na ulicích i v televizi na nás každý kouká skrze roušku, která se stala neodmyslitelnou součástí oděvu a mnohdy už i kreativním módním doplňkem. Různých omezení a zákazů je samozřejmě mnohem víc. Některá nás trápí hodně, jiná nám zas tak velké vrásky nedělají. Určitě se ale shodneme na tom, že se nám vše mnohem lépe snáší, když máme vedle sebe někoho, s kým můžeme sdílet své radosti i trápení. Pro mnoho z nás je takovým pilířem důvěry rodina. Tak je to i pro většinu obyvatel našeho Domova. Současná situace je pro ně velmi náročná, neboť se již po mnoho týdnů nemohli osobně setkat se svými nejbližšími. My v Domově jsme si toho vědomi, a tak hledáme cesty, které umožní našim klientům zůstat v co nejúžším kontaktu s těmi, kteří jsou pro ně nejdůležitější. Jednou z těchto cest je využití moderních technologií. Na každém oddělení máme tablet či telefon s aplikací Skype, díky které se mohou klienti se svými blízkými nejen slyšet, ale i vidět tváří v tvář. Pro mnohé z nich je to něco nečekaného a zároveň krásného. Dalším způsobem, kterým mohou rodiny potěšit své blízké v našem Domově, jsou balíčky. Jejich darování má svá pravidla, díky kterým můžeme zajistit bezpečné předání našim obyvatelům, což je to nejdůležitější.

a případné chmury alespoň na chvíli rozptýlí. Velmi se osvědčila nová aktivita, u které zůstaneme i po ukončení povinných opatření. Zaujímá Vás, o co jde? Jsou to rozhlasové relace, které pro klienty připravují sociální pracovníci. Ranní vysílání jsou zaměřena na aktuální témata ve společnosti, ale jsou to i písničky na přání klientů či zaměstnanců. Své posluchače si našla i odpolední vysílání, kdy je klientům reprodukována četba na pokračování nebo pořady se spirituální tematikou.

Máte-li v našem Domově svého blízkého, kterého byste také chtěli potěšit balíčkem, držte se, prosím, těchto zásad:

1. Balíček musí být v obalu, nejlépe v papíru, který pokud by byl potřísněn pozitivní osobou, pozbyvá viry do 24 hodin.
2. Balíček musí být označen jménem klienta a případně i patrem, oddělením, či číslem pokoje.
3. Balíček nesmí obsahovat potraviny, které jsou k okamžité spotřebě (klientům budou balíčky předány až za 48 hodin po obdržení, což je doba, kdy virus COVID-19 na obalech mizí)
4. Balíček je možné zanechat osobně v koši v mezdveřích u hlavního vstupu Domova nebo ho lze zaslat poštou.

Také my sami se snažíme přispět svou troškou „do mlýna“ a přicházíme s nápady, které našim dámám a pánům dělají radost. Ať už to je oblíbený pokrm, který objeví v jídelníčku (aktuálně vedou jahodové knedlíky ☺) nebo individuální aktivita, která jejich mysl zaměstná

Na závěr bychom chtěli ještě jednou velice poděkovat všem firmám a jednotlivcům, kteří nám dosud darovali mnoho dobrého i užitečného nejen pro naše klienty, ale také naše zaměstnance. Jsme všem opravdu vděční za to, že jsou mezi námi stále dobré duše, které se starají o povzbuzení našich klientů.

Domov u fontány

NOC KOSTELŮ

12.06.20

Římskokatolická farnost Přelouč
vás zve na tradiční akci
NOC KOSTELŮ 2020
V PÁTEK DNE 12. 6. 2020

V Přelouči nabídneme v čase od 18.00 do 19.30 hodin možnost **komentované prohlídky** kostela sv. Jakuba na Masarykově náměstí.

Od 19.30 hodin bude **možnost ztišení** v kostele osvětleném pouze svíčkami.

Srdečně zveme

Do sokolovny dřív než do školy

Žijeme v době, ve které ani ti starší nemohou uplatnit žádné své zkušenosti. Diskutujeme a pokoušíme se uplatnit zdravý selský rozum a přitom se řídit pravidly, která jsou pro nás závazná.

V době nouzového stavu se výbor TJ Sokol Přelouč snažil využít situace nuceného zavření sokolovny a začal, z velké části vlastními silami, nejen uklízet, ale i opravovat. V hlavním sále se čistily parkety a obklady a natíraly se radiátory, dále se uklízel a renovoval sál stolního tenisu, byly zadány instalatérské a zednické práce a hlavně se vyměňovala okna a dveře na jižní přístavbě budovy a v pánských šatnách. S tím souviselo také další malování prostor a následný úklid. Členové a členky Sokola zde odpracovali spoustu hodin a největší odměnou jim byl pocit, že výsledky úmorné práce jsou snad

už viditelné. Velkým povzbuzením pro ně byl také zážitek s panem Láďou, který zde pracoval jako zaměstnanec firmy Svět oken. Když viděl pracovní nasazení členek výboru TJ, nabídl se, že jim pomůže s malováním a přitom ještě lecos opravil. Moc mu děkujeme za jeho pomoc. Budova je to však velká, a než se dá do pořádku, ještě nějakou dobu to potrvá. Každá pomoc šikovných rukou nebo rady, tipy a nápady jsou vítány. Po posledním dešti se stala největším problémem střecha...

Takže připravit se během 11 dnů na nečekané znovuotevření sokolovny od 11. 5. nebylo tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Obstarat dezinfekci bylo snad problémem nejmenším. Aby bylo možné dodržet dvoumetrový odstup mezi cvičenci, přesunulo se cvičení ze tříd do hlavního sálu. Když jsme si uvědomili,

jaká přísná pravidla byla nastavena pro žáky ve škole, nemohli jsme dovolit, aby se děti odpoledne scházely při cvičení, na jaké byly zvyklé dřív. Doufali jsme, že i rodiče cvičenců situaci zvažují. Dodržovat rozestupy a hygienická pravidla, cvičit v malých skupinách, vyžadovat větší ukázněnost a zodpovědnost a pak se mohlo znovu začít. Pokud bude zájem, bude se cvičit minimálně do konce června.

Zástupci Sokola se 8. května sešli s představiteli města Přelouče, aby položením kytic v barvách naší vlajky připomněli, že od konce 2. světové války uplynulo 75 let. Přítomnost příslušníků městské policie ve slavnostních uniformách dodala akci, jinak bez lidí a bez proslovů, slavnostní ráz. Doufáme, že fotografie účastníků pietního aktu v rouškách zůstane unikátem. (Zapózovali pouze krátce pro potřebu pořízení fotografie do Roštu.)

Za Sokol J. Lelková

Pro BETON i v SOBOTU !!

Od 30. 5. 2020 do 26. 9. 2020 lze odebrat beton i každou sobotu od 8.00 do 12.00 hodin

Veškeré platby je nutné uhradit ve všední den.

www.spprelouc.cz Tel.: 466 953 471

Pohřební služba a kamenictví Horák

Provádíme kompletní služby v pohřebnictví pro obřadní síň Pardubice, Chrudim a po celé ČR včetně církevních pohřbů a zahraničních převozů za nízké ceny.

Pohřební pohotovost 24 hodin denně včetně víkendů a svátků. Tel.: 776 86 86 00.

VŠECHNY NÁLEŽITOSTI SPOJENÉ S POHŘBEM VYBAVÍTE JEDINĚ U NÁS NA JEDNOM MÍSTĚ.

Kancelář: Pardubická 1495, Přelouč (naproti hotelu Fontána) PO–PÁ 8.00 – 13.00 hod.

KOSMOVA CESTA DO TÝNCE (1. část)

Pátrá-li čtenář v Kosmově kronice po událostech odehrávajících se na Přeloučsku, je zklamán, nic takového v Kronice české či Čechů (*Chronica Boemorum*) nenajde. Přesto je tu jedna poměrně obsáhlá pasáž, z níž se dozvíme, že se přeci jen sám autor kroniky jednou ocitl před samými hranicemi dnešního Přeloučska. Stalo se tak roku 1110, v květnu uplynulo od této události přesně 910 let. Tento text můžeme věnovat i k půlkulatým výročí Kosmova života – narodil se patrně před 975 lety (1045) a zemřel – to víme s jistotou – před 895 lety (1125).

Týnec nad Labem na rytině z 19. století

Tinec super monticulos

V XXXIII. kapitole třetí knihy kroniky je popisováno politické jednání, jehož se sám Kosmas účastnil, v místě zvaném *Tinec super monticulos*, což je překládáno jako Týnec na Vrších. V jednom z rukopisů kroniky pak kdosi napsal jiný možný překlad onoho super monticulos – na Hůrkách. Týn či Týnec byl v Čechách v 10.–12. století častý název pro hrazené osady, které se staly předchůdci hrazených měst západoevropského vzoru. Stejný základ jako slova Týn a Týnec má i anglický výraz town, tedy město. Jak poukázal Tomáš Klimek, samotný výraz *monticulum* je v Kosmově kronice vzácný. Vedle častého mons (hora) se v ní výraz *monticulum* objevuje pouze dvakrát. Týnů, Týnců a Týnečků najdeme dnes na území Českého republiky mnoho, žádný z nich ale nenese název na Vrších či na Hůrkách. Podle charakteru krajiny však bývá Kosmův Týnec ztotožňován právě s Týncem nad Labem.

Tento Týnec na Vrších/Hůrkách je označen výrazem *villa*, což bývá překládáno jako ves či vesnice. Týnci tak Kosmas nepřikládá žádný velký význam.

Nemohl vědět, že přicestoval do míst, jehož osídlení sahá tisíce let do minulosti. Ostatně takový fakt by byl v rozporu s pojetím jeho kroniky, v níž praotec Čech (Boemos) a jeho lid přišli do země panenské a člověkem nedotknuté. Kosmas dokonce tvrdí, že do této země dosud „nevešel člověk, který by se jí dotekl“. Týnec nad Labem, respektive lokalita, kde později vznikl, měl už však v době příchodu Slovanů mnohé

za sebou. Svědčí o tom nálezy bronzových a zlatých předmětů z doby bronzové ze Lžovic (dnes západní okraj Týnce) či slavná lokalita Kolo,

Labská vrata na pomezí Přeloučska a Týnce nad Labem. Na pravém břehu můžeme spatřit slavnou lokalitu Kolo, v pozadí je možné zahlédnout část Týnce nad Labem

opevněné sídliště, které mělo v době laténské snad i funkci přístavu na Labi. Rád vzpomínám na návštěvu malého muzea v Týnci a zasvěcený výklad místního znalce historie pana Horymíra Žmolila – neopomněl mj. zmínit i hypotézu o tom, že Týnec je zobrazen už na mapě Klaudia Ptolemaia z 2. století n. l. Řeka Labe (Albis) na ní míjí místo nazvané Redintuion, přičemž kořen red či rad označuje kruh nebo kolo. V publikaci o Týnci nad Labem pan Žmolil dodává: „Většina archeologů však považuje za Redintuion Stradonice. Ty ovšem nejsou na Labi.“

Kosmova doba a jednání v Týnci

S rokem 1110 jsme se ocitli v divoké době druhé krize českého státu. Rod Přemyslovců, který byl před Kosmovým narozením téměř před vymřením po meči – zúžen na jediného knížete Břetislava, se během několika desetiletí rozrostl do šíře. Již sám Břetislav I. měl pět synů, z nichž se tři dočkali vlády nad českou zemí, další pokolení pak již tvořilo na počátku 12. století osm bratrů či bratřanců, kteří se stále více dostávali do sporů o moc. Rod Přemyslovců měl již několik větví, centrální vláda byla spjatá s Prahou, jiní představitelé rodu sídlili v údělech s centry v Olomouci, Brně a Znojmě. Střídání knížat se stalo typickým jevem těchto časů. Byla to doba, kdy Bořivoj II. (1100–1107, 1109–1110, 1117–1120), nedlouho po vraždě knížete Svatopluka (1107–1109), původně olomouckého údělníka, podruhé přišel o vládu a té se podruhé ujal jeho bratr Vladislav I. (1109, 1110–1117, 1120–1125). Čas byl plný válek s Poláky a Uhry, u nichž náleželi podporu zapuzení. Byl to také čas potupného vykupování podpory římského krále Jindřicha V. tučnými poplatky. Seniorát, řád ustanovující nástupnictví nejstaršího z rodu, uzákoněný dědečkem Břetislavem I., nebyl vždy uplatňován, moc měl často ten, kdo ji uchvátil a vykoupil.

Jednalo se o dobu nesmírně krutou, již nám Kosmas líčí ve své kronice s velikými rozpaky. „Neboť užitečnější jest, abychom docela po-

Ruina barokních Božích muk na levém břehu leží na hranici Přeloučska a středních Čech (dle Rozehnal)

mlčeli o nynějších lidech nebo časích, nežli abychom mluvíce pravdu – a pravda vždy plodí nenávisť – neměli z toho nějakou škodu.“ Přesto leccos z té pravdy Kosmas zachytil. Krev tekla často proudem, na denním pořádku bylo vylupování očí, uřezávání nosů a zbavování mužství, jakožto i popravy. Nejstrašlivější scény souvisí s vyvražděním rodu Vršovců z popudu knížete Svatopluka roku 1108. „A jako se často děje, že když vpadne krvelačný vlk do ovčince, zuří, vraždí a neukojí svůj vztek ani neustane od vraždění dříve, dokud nezadáví všechny ovce, tak Svatopluk, zkrvavený vraždou jednoho člověka, vzplál hněvem a rozkázal, aby byl celý ten rod bez rozdílu věku a beze všeho odkladu povražděn...“ Sám Kosmas byl svědkem ohavné popravy dvou synů již mrtvého Vršovce Mutiny. „Byli to hodní hošici, v tváři sliční, na pohled líbezní, jakých by ani bystrý umělec v bílé slonovině, ani malíř na stěně nedovedl vypořadit. Neboť jsme je viděli, jak byli žalostivě vlečeni na tržiště, a slyšeli, jak častokrát volali: „Máti má, máti má!“ až je oba krvavý kat, jako prasátka drže v podpaží, podřezal nožem.“ Kdo dopadl jako předák Přivítan poté, co byl v lednu 1110 sesazen po krátké vánoční vládě Bořivoj II., jemuž sloužil, mohl mluvit o štěstí. Tomu „jen“ přivázali na záda prašivého psa, opojeného zkyslou jíchou, ten pes ho, když Přivítan musel obcházet tržiště, pokálel. Pak Přivítanovi usekli vousy a vyhnali ho do Polska. Po tom všem došlo k jednání v Týnci nad Labem. Vítěznou stranu po druhém sesazení

Bořivoje II. tvořili dva Přemyslovci – kníže Vladislav I. a jeho bratranec, olomoucký údělník Ota. Nebyla ale také daleko doba, kdy stáli pomyslně proti sobě. Když byla na vojenském tažení do Polska roku 1109 završena pomsta Vršovců a kníže Svatopluk zavražděn, vybrali si čeští bojovníci za nástupce Otu. Předáci v Čechách však dali přednost Vladislavovi. Kosmas naznačuje, že i po odstranění společného nepřítele Bořivoje II. mnozí „lidé nevěrní a rozsévající nespornost“ pracovali na tom, aby Vladislav a Ota opět stanuli proti sobě. Nakonec se jeden bál druhého. „Proto Ota, byv pozván od bratrance, bál se přijeti na svátku velikonoční a přijel až po Velikonocích na třetí vyzvání ke dni 1. května, chráněn jsa strážemi svých bojovníků, k bratřancu Vladislavovi do určené vsi, jež slove Týnec na Vrších.“

Drobné kamenné památky Přeloučska. Kamenný kříž ve Vyšehněvicích

Kříž je symbolem Boha, poděkování, úcty, usmíření, prosby o odpuštění apod. Každý takový kříž v polích, v lesích, na návsi, na hřbitově, u kostela, hradu, zámku, na náměstí či opuštěném místě je zde z jiného důvodu – vždy záleželo na tom, kdo jej nechal postavit. Někde se přímo na památku dočteme i vysvětlení. Většinou ale při svých cestách vidíme kříž pouze s ukřižovaným Ježíšem Kristem, nic víc. V jedné vsi na Přeloučsku je kříž s pamětní deskou a o něm bude dnešní krátké čtení.

Ve Vyšehněvicích najdeme více drobných kamenných památek. Nás dnes zajímá jedna méně nápadná z nich. Nalezneme ji u hřiště severně za domem čp. 31, vlastně i dnes na okraji obce. Jedná se o vcelku prostý kamenný kříž s postavou ukřižovaného Ježíše, v jehož podstavci se nalézá pamětní deska s tímto textem: „Na tomto místě byl dne 10. června 1892 poslem/Božím na věčnost povolán/FRANTIŠEK BAŠTÝŘ.“ Následuje báseň: „S Bohem, otče, drahá máti!/ Nechtějte víc naříkat;/ Poslem Božím uchvácen/Budu vám zas navrácen.“ Oním poslem Božím je samozřejmě míněn blesk. V matrice obce najdeme, že Fr. Baštýř pocházel z Vyšehněvic čp. 1, narodil se ovšem v Chýšti. Bylo mu pouhých 22 let, když jej přímo zde

Jednání trvalo celý den a aktivně do něj zaslhl i Kosmas, který ovšem zastupoval především zájmy své kapituly při pražském biskupském kostele. Oč se jednalo konkrétně, naznačíme závěrečnou ukázkou z klasického díla české literatury a přesněji popíšu v dalším čísle Roštu.

Kosmovu cestu do Týnce zachytil Vladislav Vančura ve své slavné povídce Kosmas, jež je součástí *Obrazů z dějin národa českého* (1939–1940). V rozporu se skutečností umísťuje toto jednání až do roku 1115, ale my rozumíme tvůrčímu záměru – událost je pouhou vedlejší epizodou, cesta z Prahy na politické jednání a návrat z něj vyústí v návštěvu u probošta Šebiře, o níž jde v této části povídky především. Možná i pro toto pouhé využití starší události autor v příslušné pasáži vynechává jména osob i míst.

My však inspiraci týneckým jednáním ihned rozpoznáme: „Když uplynul nějaký čas, stalo se, že pražská kapitula došla újmou od jednoho z moravských údělních knížat, který tehdy právě pobýval ve východních Čechách. Velmož proti dobrému právu si přivlastnil jakési tržní poplatky. Patřily kanovníkům, ale kníže se o to nestaral. Chňapl po nich, držel je v hrsti a smál se v naději, že si za ně opatří péra k čapce. Z toho bezprávi vznikla velká nevole mezi kněžími. I poslal tedy probošt kapituly ke knížeti Kosmu a poručil mu, aby jej svou výmluvností přiměl k uznání kněžského stanoviska. Zdálo se mu totiž, že Kosmas dovede ze všech kanovníků nejlépe mluvit a že je nejvíce od rány a že se krátce jen tak nezalekne.“

(Dokončení příště)
Text a foto Martin Štěpánek

zabil blesk. Z kroniky obce vyčteme, že se tato tragická událost stala 10. června ve čtyři hodiny odpoledne „za kovárnou na poli“ (za zprostředkování informace děkují autoři paní starostce Janě Exnerové). Pohřben byl 12. června téhož roku. Smutnou shodou náhod byl Baštýř švagrem Matěje Kohoutka, kterého ve stejné obci zabil blesk 21. 5. 1892.

Památka z pískovce má maximální rozměry 130 x 55 cm a výšku asi 300 cm. Na druhém stupni podstavce je (dnes již těžko čitelné) jméno kameníka, který pocházel z obce Vojice na Jičínsku. Do třetího stupně podstavce je vložena deska s výše uvedeným nápisem, kolem jména jsou opět ratolesti. Následuje samotný kamenný kříž, v jehož podstavci je místo pro nedochované vyobrazení (snad oběti či něčeho/někoho jiného). Památka je v dobrém stavu. Můžeme se jen domýšlet, že sem byla umístěná hned v roce 1892 či krátce po něm.

Tak jsem měli v našem seriálu další kříž. Na Přeloučsku je jich mnoho, budeme se snažit vybírat ty nejzajímavější s nějakým příběhem. V tom nám samozřejmě můžete pomoci i Vy.

Text+foto: Jiří Rejl (kurziva)
a Matěj Pešta

Fotohádanka

Pro květovou fotohádanku bylo správné znění: „Na snímku je zachycena část prvomájového průvodu v roce 1960 v dnešní ulici 28. října. Konkrétně jsou zde domy (z našeho pohledu) na levé straně ulice, v jejichž místech jsou dnes objekty čp. 146, 282, 147 a 927 (a část brány do domu čp. 148). Zástavba se v této ulici poměrně komplikovaně vy-

víjí zhruba od roku 1785 a vidíme, že i za uplynulých 60 let zde došlo k řadě změn. V pozadí je ještě část areálu někdejších kasáren.“

Na základě losování se výhercem se stal Pavel Taich. Gratulujeme a prosíme, aby se dostavil do redakce Roštu, Městský úřad Přelouč, 3. patro. Čeká zde na něj věčná odměna. Červnovou fotohádanku zasílejte jako vždy na mail: rost@mestoprelouc.cz. Děkujeme a těšíme se na vaše odpovědi.

Letci Royal Air Force z Přeloučska za druhé světové války

K tématu výročí konce druhé světové války se vrátíme ještě jedním článkem, ve kterém se pokusíme shrnout nám známé informace o některých letcích Royal Air Force (RAF) z Přeloučska, tedy v Královském letectvu britských ozbrojených sil. Pohybovat se budeme samozřejmě v období let 1939–1945. Povedlo se nám najít tři, resp. čtyři jména. Seřadíme si je podle hodnosti, které v RAF dosáhli, sestupně. Na fotografiích je uvádíme s tímto číslováním:

1) V Kojicích se narodil bombardovací pilot **Josef Bernát/Bernat (1915–2000)**. Přišel na svět 21. srpna 1915 a pracoval původně jako automechanik. Již v letech 1933–1935 v Československu absolvoval školu leteckého dorostu, vzdělání si doplnil pak ve 40. letech v Anglii. Z Československa odešel 15. června 1939 a zamířil přes Polsko do Francie, kde vstoupil do cizinecké legie. V červenci 1940 již byl v Anglii. Členem RAF byl od 25. července 1940 a čtyři dny na to byl přiřazen ke 311. československé bombardovací peruti, zřejmě ale prošel více jednotek. Zde hodnostně strmě stoupal a v říjnu 1944 dosáhl hodnosti Squadron Leader (S/Ldr, česky major). V červnu 1942 se oženil se slečnou Daisy Grace Bridger. V listopadu téhož roku se jim narodil syn. Obdržel řadu pochtal a vyznamenání, v lednu 1946 dokonce i Československou vojenskou medaili za zásluhy I. stupně. Do vlasti se (zřejmě jen nakrátko) vrátil 21. srpna 1945. Zemřel 30. května 2000 ve městě Watton ve Velké Británii.

2) Dalším byl bombardovací pilot **Leo Linhart (1912–1945)**. Narodil se 16. listopadu 1912 v Zell am See v Rakousku, později byl ale příslušný do Lhoty u Přelouče. Patřil do rodiny přeloučského významného sedláka Václava Linharta, jehož statek se nacházel v místech dnešní budovy pošty. Před válkou pracoval jako úředník. Z Československa odešel ještě před okupací, konkrétně 13. února 1939, a zamířil do USA. Svoje zahraniční armádní působení zahájil v květnu 1942, kdy byl odveden na československém konzulátu v New Yorku a pak odeslán k československé misi v Montrealu, odkud nastoupil k pilotnímu výcviku. Od 12. června 1942 byl činným členem RAF v Anglii. Zde prošel více jednotek, od srpna 1943 působil u 311. československé bombardovací peruti. V srpnu 1943 dosáhl titulu Flying Officer (F/O, nadporučík). Přesto je někdy označován pouze jako poručík. Na fotografii jej vidíme ještě s distinkcemi hodnosti Sergeant (Sgt, četař).

V dopise, který v červnu 1945 obrželi jeho příbuzní, se uvádí následující: „Zúčastnil se velké ho počtu operačních protiponorkových letů nad Atlantikem, kde získal vynikající úspěchy a přispěl svou odvahou a neobyčejnou inteligencí, jakož i bezvadným společenským vystupováním, k dobrému jménu československého letce“. Je zde charakterizován jako jeden „z nejlepších a nej-

nadějnějších“ příslušníků československého zahraničního letectva.

Zemřel paradoxně v době, kdy nebyl ve službě (v té době byl Linhart již ženatý s českou dívkou Boženou, kterou poznal v Americe). 10. ledna 1945 letěl v letounu ze základny ve Skotsku do Anglie. V letadle byli i štábní rotmistr Rudolf Jelen, podporučík Valeer Kauders, kapitán Karel Kvapil a podporučík Jan Vella. Všichni patřili ke 311. letecké peruti. Od stejného dne bylo ale jejich letadlo nezvěstné a vojáci byli prohlášeni za úředně mrtvé. Až po skončení války – 18. srpna nebo v září 1945 (údaje se liší) – byly jejich tělesné pozůstatky objeveny ve skotských horách, konkrétně v lokalitě Beinn a' Bhùird v národním parku Cairngorms v nadmořské výšce 1197 m. n. m. Pohřben byl na hřbitově letců RAF v obci Brookwood (hrabství Surrey). V únoru 1945 byl vyznamenán Československou vojenskou medailí za chrabrost.

3) Z Choltic pocházel **Josef Pardus (1902–1969)**. O něm psal v Přeloučském Roštu v roce 2013 Bohumil Danihelka, uvedme tedy jen základní informace. Narodil se 22. srpna 1902 v Cholticích. Tříletou měšťanskou školu vystudoval v Přelouči. V roce 1922 nastoupil po pilotní škole v Chebu do armády k leteckému pluku, posléze se věnoval letecké akrobacii. Pro Československé aerolinie pak pilotoval dopravní letadla. Vlast opustil 8. června nebo 8. srpna 1939 (rodinu nechal doma) a přes Polsko se dostal do Francie, kde podstoupil letecký výcvik. V červnu 1940 se přemístil do Anglie a 25. června či 25. července téhož roku byl přijat do RAF, opět ke 311. československé bombardovací peruti. Roku 1941 dosáhl titulu Warrant Officer (W/O, praporčík). Ze zdravotních důvodů nemohl v Anglii operačně létat, působil tedy jako startér a pilotní kurýr. V letech 1944–1945 byl pak Pardus členem první československé smíšené letecké divize, která vznikla v Sovětském svazu. S tou se vrátil do Československa zřejmě 16. 5. 1945, ve stejný den se letecky dostal do své obce Veselí u Přelouče, u které přistál (prý konkrétně u Horeckého Dvora). Manželka mu ale mezitím zemřela v roce 1944 na srdeční cho-

robu. Dle dostupných údajů byl jedním z pilotů, kteří letecky přemísťovali československou exilovou vládu z Londýna do Košic. Pardus byl později vyznamenán v roce 1946 medailí Za chrabrost a Za zásluhy II. stupně. V únoru 1946 opustil armádu a několik let pak létal pro Československé aerolinie. Zemřel 25. dubna 1969 v Praze.

4) Zvláštní případ představuje letec **Karel Fialka (1915–1963)**, který má podle kartotéky Vojenského ústředního archivu pocházet ze Štěpánova, okres Pardubice. Matriční záznam o jeho narození se ale autorovi kupodivu nepodařilo nalézt. Každopádně byl později příslušný do Tlumačova na Zlínsku. Pro případ, že skutečně pocházel ze Štěpánova u Přelouče (nelze vyloučit chyby a přepisy v kartotéce), o něm můžeme uvést některé základní údaje. Narodil se 10. 12. 1915 údajně ve Štěpánově. Civilním zaměstnáním byl chemik, tento obor dokonce studoval i v Holandsku. Z Československa odešel zřejmě v květnu 1940 a než se dostal do RAF, procestoval ještě kus světa. V květnu 1940 byl na francouzském konzulátu v Bělehradě odveden k československé armádě a od června téhož roku působil v Palestině. Následně se věnoval létání a prošel několika vojenskými útvarů. V roce 1942 absolvoval minometný kurz v Tobruku či působil jako motocyklová spojka v Sýrii. V říjnu 1942 byl přemístěn do Anglie a od 2. ledna 1943 byl členem RAF. Nakonec se i on dostal ke 311. československé bombardovací peruti (v prosinci 1944). V srpnu 1945 se oženil se slečnou B. Mackenzie. V březnu 1945 dosáhl hodnosti Flight Sergeant (F/Sgt, rotný). V letech 1945–1946 dostal Československou vojenskou medaili za zásluhy II. stupně, za chrabrost a nakonec i Československý válečný kříž. Další jeho osudy nejsou autorovi známy. Zemřel 1. srpna 1963.

V seznamu letců najdeme i Josefa Šejblu (1909–1982) z Poběžovic. Velmi pravděpodobně se však jedná o Poběžovice u Holic. Tento článek uvádí pouze základní informace. Je možné, že z Přeloučska pocházeli i další letci RAF, je to velmi rozsáhlé téma. Pokud má čtenář relevantní informace k tomuto tématu, budeme rádi, když kontaktuje autora.

Použitá literatura a prameny, zdroj ilustrací:

Vojenský ústřední archiv, Letecké karty čs. příslušníků RAF, online (<http://www.vuapraha.cz/node/170>)
Městské muzeum v Přelouči, fond Slavín, složka Leo Linhart, fond Tisky, sign. T 630 (Rodopis rodu Linhartova a Novotných) a fond Fotografie, sign. FA-P 988a
DANIHELKA, Bohumil. *Jedním z mnoha byl i náš krajan JOSEF PARDUS*. Přeloučský Rošt, 2013, č. 5, s. 28
Veselský zpravodaj, září 2018 (dostupné online)
Wikipedia, heslo Jan Vella
www.vets.cz
www.rafaci.cz

Mgr. Matěj Pešta,

správce muzejních sbírek, KICMP,
+420 731 697 085, muzeum@kicmp.cz

Lidské stavby

K lidským stavbám patří města, vesnice, silnice, železnice, elektrická vedení a podobně. Těmto místům se přizpůsobila velká skupina organismů.

Přeloučsko je poměrně hustě osídleným regionem. Velké množství lidských sídel nabízí výhodné podmínky pro růst rostlin, kterým toto prostředí vyhovuje a umožňuje pobyt některých živočichů. Z rostlin to často bývají rostliny stanovištně nenáročné, kterým nevadí sešlapávání. K takovým rostlinám patří například jitrocel větší (*Plantago major*), lipnice roční (*Poa annua*) či truskavec ptačí (*Polygonum aviculare*). Většina živočichů se zde objevuje pouze dočasně, většinou za potravou, ale velkou skupinu tvoří ti, kteří zde žijí trvale. K těm trvale žijícím patří myš domácí (*Mus musculus*) či potkan (*Rattus norvegicus*). Další druhy využívají lidských staveb, aby zde postavili svá hnízda. K takovým druhům patří například holub domácí (*Columba li-*

Vrápeneček malý v opuštěné štolě u Litošic

Žebřice pyrenejská v silničním příkopu u Lohenic

via), vrabec domácí (*Paser domesticus*), jiříčka obecná (*Delichon urbica*), vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), rorýs obecný (*Apus apus*), rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*), či kavka obecná (*Corvus monedula*). Všechny tyto zmiňované druhy můžeme pozorovat přímo v Přelouči. Zajímavé je pak hnízdění čápů bílých (*Ciconia ciconia*). Jejich poslední hnízdění ve městě bylo zaznamenáno v roce 2005. Teprve v roce 2012 se znovu pokusili zahnízdit, tentokrát na komíně bývalé prádelny u fotbalového hřiště. Často přehlíženou skupinou savců žijících v blízkosti lidských staveb jsou netopýři. V nepříznivém období roku, kdy netopýři vyhledávají sklepní prostory nebo staré důlní štoly, můžeme na Přeloučsku objevit například zimující netopýry černé (*Barbastella barbastellus*), netopýry bvrstvé (*Myotis emarginatus*), netopýry dlouhouché (*Plecotus austriacus*) nebo vrápence malé (*Rhinolophus hipposideros*), kteří při hibernaci na rozdíl od netopýrů zahalují své tělo do létacích blan. Uprostřed lidských sídel, někdy vznikají místa pro organismy, které nemají šanci jinde přežít. Takovým místem je například náves v Semíně. Zde vlivem lidské činnosti vzniklo prostředí odkrytých písků. Na tomto jedinečném stanovišti roste například kriticky ohrožený kozinec písečný (*Astragalus arenarius*).

Člověkem velice silně ovlivněnou krajinu objevíme také v okolí Chvaletic. Jsou to především výsypky z těžby rud, skládka odpadů a úložiště popílku z tepelné elektrárny. Například na popílkovišti můžeme zastihnout bramborníčku černohlavého (*Saxicola torquara*), či některé méně běžné druhy hmyzu, jako například bráněnky měnlivé (*Stratiomys chamaeleon*), či vřetenušky ligrusové (*Zygaena ephialtes*).

Zajímavým prostředím je i železnice. Přeloučskem prochází hlavní železniční koridor z Prahy do Olomouce a pak i vedlejší trať do Heřmanova Městce. Prostředí železničních náspů osídluje často druhy, které ve volné přírodě nemají vhodné podmínky pro svou existenci. Podíváme-li se na železniční náspy, objevíme jak rostliny běžné, jako je přeslička rolní (*Equisetum arvense*), hadinec obecný (*Echium vulgare*) či vratič obecný (*Tanacetum vulgare*), tak i rostliny vzácné, jako je například přeslička větevnatá (*Equisetum ramosissimum*), která tvoří rozsáhlý porost v kolejišti na nádraží v Řečanech.

Kozinec písečný v Semíně

Bráněnka měnlivá na odkališti ve Chvaleticích

Přeloučský region je protkán hustou sítí silnic a cest. Toto prostředí vyhovuje některým specifickým druhům organismů. Na okrajích silničních příkopů objevíme například žebřici pyrenejskou (*Libanotis pyrenaica*), která se jinak vyskytuje jen velmi roztroušeně. Silnice a často i sloupky elektrického vedení mohou mít negativní vliv na výskyt organismů. Prostředí silnic přitahuje některé živočichy a ty pak končí jako oběť dopravních nehod. Podobně negativní vliv mohou mít i sloupky elektrického vedení.

Základní literatura:

Faltysová H., Bárta F. a kol., 2002: Pardubicko. Chráněná území ČR, svazek IV. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha.
Kohoutek M., 2005: Přírodní fenomény Pardubicka. Klub přátel Pardubicka a Společnost pro rozvoj Pardubicka. Pardubice.
Lemberk V., 1997: Příroda na Pardubicku dříve a nyní. Východočeské muzeum v Pardubicích. Pardubice.
Rejl J., 2010: Nové druhy netopýrů pro Přeloučsko. Vě. sb. přír. – Práce a studie 17: 209–212.
Rosůlek F. K., 1903: Pardubicko, Holicko, Přeloučsko. Díl 1. Pardubice

Fotografie a text: **Martin Kohoutek**

Doplňovačka – soutěž o 2 vstupenky do přeloučského kina

Luštěte s Roštem. Do našeho zpravodaje jsme zařadili pro menší i větší milovníky luštění doplňovačku. V každé tajence doplňovačky je ukrytý název zvířete z fotografické sbírky Petra Šimona (www.photosimon.cz).

Správné znění květnové doplňovačky bylo: Vousák tukaní

Vousák tukaní (*Semnornis ramphastinus*) je pták z čeledi semnornithidae, řád šplhavci. Vyskytuje se v Jižní Americe, kde obývá západní Ekvádor a Kolumbii.

Živí se především ovocem a semeny. Také ale požírá hmyz: termity a malé plazy. Jedná se o sociální ptáky, inkubace vajec trvá cca 15 dní a mláďata vylétají po 45 dnech. Na inkubaci vajec i péči o mláďata se podílejí i starší mláďata.

(čerpáno z internetu)

DOPLŇOVAČKA

Tajenku doplňovačky, kterou je ..., najdete v prostředním řádku.

1. Orgán v břiše. – 2. Trestné činy. – 3. Samoobsluha (obecně). – 4. Nezarostlá rovina. – 5. Část kompasu. – 6. Veřejná oznámení. – 7. Stázka. – 8. Pásky (zdrobněle). – 9. Skála (básnický). – 10. Prstíčky. – 11. Špek. – 12. Putna (zdrobněle).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
	A	Y	A	Y	A	Y	A	Y	A	Y	A	Y

Výhercem květnové doplňovačky se v rámci losování stala **Libuše Macháčová**. Moc gratulujeme. V redakci Roštu, Městský úřad, Přelouč, 3. patro si může vyzvednout poukázku na dvě vstupenky do kina (případně věcnou odměnu). Odpovědi nové doplňovačky zasílejte na mail: rost@mestoprelouc.cz. Pro dalšího výherce je připravená opět poukázka na 2 vstupenky do přeloučského kina nebo věcný dárek.

Letní kino za školou

- 4.7.2020 21:30

Vlastníci, ČR-komédie, 97 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 8.7.2020 21:30

Ani ve snu!, ČR, Slovensko-sportovní, 79 min., mládeži přístupný, mluveno česky
- 11.7.2020 21:30

Abstinent, ČR-drama, 83 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 15.7.2020 21:30

Staříci, ČR-droad movie, 92 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 22.7.2020 21:30

Přes prsty, ČR-komédie, sportovní, 101 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 25.7.2020 21:30

Rychle a zběsile: Hobbs a Shaw, USA-akční, komedie 134 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 29.7.2020 21:30

Rocketman, USA-hudební, 121 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 5.8.2020 21:30

Chata na prodej, ČR-komédie, drama, 77 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 8.8.2020 21:30

Jiří Suchý - Lehce s životem se práť, ČR-dokumentární, 102 min., mládeži přístupný, mluveno česky
- 12.8.2020 21:30

Tiché místo, USA-horor, Sci-Fi, 90 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 15.8.2020 21:30

Eric Clapton, USA-hudební, dokumentární, 135 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 19.8.2020 21:30

Můj příběh, ČR-drama, 93 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky
- 22.8.2020 21:30

V síti, ČR-dokumentární, 100 min., mládeži do 15 let nepřístupný, mluveno česky
- 26.8.2020 21:30

Trabantem tam a zase zpátky, ČR-dokumentární 114 min., mládeži přístupný, mluveno česky
- 29.8.2020 21:30

Tenkrát v Hollywoodu, USA-komédie, drama 161 min., mládeži do 12 let nevhodný, mluveno česky

CITÁTY JANA WERICHA

Květnová tajenka z galerie citátů Jana Wericha zněla: **Smích chytré lidi léčí a jen blbce uráží**. Děkujeme všem, kteří zaslali správné odpovědi. V rámci losování se výhercem stal **Petr Černý**, gratulujeme. Věcná odměna je připravena v redakci Roštu, Městský úřad Přelouč, 3. patro. Nové znění tajenky zašlete jako vždy na e-mail: rost@mestoprelouc.cz nebo volejte **466 094 103**. Těšíme se na vaše nové odpovědi. **Nápověda k tajence č. 6: Jan Werich řekl: Člověk, který ... dokončení v tajence.**

	HROMADA	ZNÁT JAPONSKÉ UMĚNÍ BOJE	KAJICNOST		DOSNY	STAROŘÍMSKÁ PLATIDLA	OSOBNÍ ZÁJIMENO	ZPŮSOBIT OTLAK	NEROST	SPORTOVEC		KÓD LETIŠTĚ BONDOKOU	RUTHENIUM (ZN.)	ORGÁNY SLUCHU LÉTA VĚHO SAVCE	UPLYNULÁ DOBA
JEZERO (V TATAR. NÁZVECH)				ELEKTRODA							BRUČENÍ				
1. díl tajenky											2. díl tajenky				
							KAMARÁD BOLKA						INDIUM (ZN.)		
ČÁSTI CELKU							LOŽISKO ZLATA						JAKÁ (SLOVEN.)		
KORÁLOVÉ OSTROVY						POKRÝVKA HLAVY						ZN. AKUMULÁTORŮ			
						SODOVKA (LID.)						JMÉNO HERCE JIRÁKA			
	KÓD SAUDSKÉ ARABIE				ŽÁRLIT						DOBYTÍ NÁPOJ				
	NÁŠ MALÍŘ				VISUTÉ LOŽE						EMAIL				
KRYSA (ANGL.)				NAHÁNĚT							TRVALÝ				
				3. díl tajenky							CVIKY NA HRAZDĚ				
SETINA HEKTARU				VYHUBOVAT						TEMNOTA			OLYMP. REKORD (ZKR.)		
				ČÍNSKÁ OPERA						ZPĚVNÝ PTÁK			DRUH PEPŘE		
PLANETKA								SPZ HODONÍN				SOUHLAS			
								ZN. LAWRENCIA				INICIÁLY HERCE KAISERA			
DOMÁCÍ ŽENSKÉ JMÉNO							4. díl tajenky								
KÚLNA NA SENO						ARLETA (DOM.)								ASY, BATEMAN, BDK, DIORIT, HAMAK, KUL, NILA	

Přeloučský Rošt – měsíčník, periodický tisk územního samosprávného celku, evidenční číslo MK ČR E 11513, číslo 6 – 29. května 2020. Vydává: Město Přelouč, Československé armády 1665, 535 33 Přelouč, IČO 00274101. Šéfredaktorka Marcela Gryčová. Sídlo redakce: MěÚ Přelouč, Československé armády 1665, 535 33 Přelouč, tel.: 466 094 103, fax: 466 094 104, e-mail: rost@mestoprelouc.cz, podávání novinových zásilek povoleno OdSP Pardubice č.j. 1344/92-PP/1 ze dne 6. 5. 1992. Vytiskl TNM Print s.r.o. Poděbrady, počet výtisků 1200. Redakce neodpovídá za obsah příspěvků poskytnutých čtenáři a inzery. Redakce si vyhrazuje právo příspěvků zkracovat bez souhlasu autora. **Uzávěrka příštího čísla je 10. 6. 2020.**

Program kina na červen 2020

Kulturní a informační centrum města Přelouče

Městské kino, Pardubická 687, telefon 773 533 999

www.ksmp.cz/kino/program/

3. 6. **DOKONALÝ PACIENT**
 Švédsko-drama, krimi: Strhující příběh o největším právním skandálu ve švédské historii vypráví o reportérovi, který zpochybnul celý právní systém. Hannes Råstam se léta snažil prokázat nevinnu Thomase Quicka, odsouzeného na doživotnímu vězení na psychiatrii. Odhalil právní chaos, který Quicka do vězení dostal. Nikdo však neměl zájem na tom, aby byl osvobozen a zproštěn vinny nejhorší sériový vrah ve Švédsku, kanibalistický násilník, který byl odsouzen za osm vražd.
 Středa
 19:30
 132 min.
 V kinech od:

5/2020 110 Kč mládeži do 15 let nepřístupný

4. 6. **POSLOUCHEJ**
 ČR-drama, thriller: Snímek vypráví příběh mladého páru, který vyráží na výlet, aby jejich vztahu dodali novou energii, protože se zdá, že už se vyčerpali a spějí k zániku. Dívka má navíc silné podezření, že jí je partner nevěrný, ale nemá pro to důkazy. Partnerovo koketní chování vůči jiným ženám ji v tom však utvrzuje. Během cesty, kdy její partner spí, uslyší v autě hlas a jak se záhy ukáže, jde o hlas mužovy milenký. Ta se dokonce dříve začne zjevovat.
 Čtvrtek
 19:30
 77 min.
 V kinech od:

5/2020 120 Kč mluveno česky mládeži do 15 let nepřístupný

7. 6. **SUPER MAZLIČCI**
 NSR, VB-animovaný, rodinný: Toulavý pes Roger je odjakživa rebel, který každému v nouzi rád pomůže. To ovšem znamená občas okrádat o jídlo rozmazlené domácí mazlíčky. A těch je v Robo City víc, než dost. Robo City je totiž široko daleko to nejmodernější město ze všech. Jeho obyvatelé si žijí šťastně, protože téměř všechno obstarávají roboti. Jenže bezstarostné dny právě končí.
 Neděle
 16:00
 89 min.
 V kinech od:

2/2020 100 Kč mluveno česky mládeži přístupný

10. 6. **MŮJ OTEC ANTONÍN KRATOCHVÍL**
 ČR-dokument: Čtyřikrát World Press Photo, před objektivem Bowie, Clooney nebo Depp, ale i válka... Napínavý životní příběh světově uznávaného českého fotografa Antonína Kratochvíla, zakládajícího člena legendární fotografické agentury Sedm (VII Photo Agency). Pátrání po jeho minulosti ukazuje dramatické momenty 20. století i ryzí současnosti.
 Středa
 19:30
 85 min.
 V kinech od:

6/2020 100 Kč mluveno česky mládeži do 12 let nevhodný

11. 6. **11 BAREV PTÁČETE**
 ČR-dokument: 11 barev ptáče nabízí unikátní pohled za oponu tohoto výjimečného díla, které zanechalo stopu na evropských i světových festivalech. A není to pohled ani krutý, ani černobílý nebo málomluvný. Vyprávění režiséra Václava Marhoul a (ne)herce Petra Kotlára se prolétají rozličnými peripetiemi vzniku filmu a nabízí své subjektivní pohledy od začátku až do poslední klapky rok a půl dlouhého natáčení. Někdy úsměvné, někdy tvrdé...
 Čtvrtek
 19:30
 120 min.
 V kinech od:

11/2015 100 Kč mluveno česky mládeži přístupný

14. 6. **LEDOVÁ SEZÓNA: ZTRACENÝ POKLAD**
 USA, Indie-animovaný, rodinný: Norm má na první pohled vše, co takový král ledového severu potřebuje. Je velký, správně chlupatý, má velké zuby i milovanou medvědku po boku. S jeho královským majestátem a medvědí hrůzostrašností už je to ovšem trochu horší. Norm má rád hlavně zábavu, pohodu, kámoše, o jeho roztržitosti ani nemluvit. Zato mu nechybí odvaha a dobré srdce a obojí bude znovu potřebovat.
 Neděle
 16:00
 90 min.
 V kinech od:

6/2020 120 Kč mluveno česky mládeži přístupný

17. 6. **AFRIKOU NA PIONÝRU**
 Slovensko-dokument: Cesta napříč africkým kontinentem na legendárních a hodně starých motorkách Jawa Pionýr. Celovečerní road movie Afrikou na Pionýru přináší ještě bláznivější a odvážnější výpravu, než jaké známe díky žlutým trabantům Dana Příbání. Právě jedné z kulturních expedic žlutých trabantů se vedoucí výpravy motorek do Afriky, dobrodruh a režisér Marek Slobodník sám na své Jawě 250 účastnil.
 Středa
 19:30
 109 min.
 V kinech od:

5/2020 100 Kč 0 mládeži do 12 let nevhodný

18. 6. **BLOODSHOT**
 USA-drama, Sci-Fi: Ve snímku podle komiksového bestselleru ztvárňuje Vin Diesel vojáka Raye Garrisona, který byl zabit v boji a znovu oživen korporací RST jako superhrdina Bloodshot. Nanotechnologie v jeho žilách z něj činí nezastavitelného bojovníka obdařeného nadlidskou silou a schopností okamžitě se uzdravovat. Korporace RST však neovládá pouze Bloodshotovo tělo, ale i jeho mysl a vzpomínky. Ray neví, co je skutečné a co je lež, a tak se rozhodne to zjistit.
 Čtvrtek
 19:30
 110 min.
 V kinech od:

3/2020 100 Kč mládeži do 12 let nevhodný

20. 6. **POSLOUCHEJ**
 ČR-drama, thriller: Snímek vypráví příběh mladého páru, který vyráží na výlet, aby jejich vztahu dodali novou energii, protože se zdá, že už se vyčerpali a spějí k zániku. Dívka má navíc silné podezření, že jí je partner nevěrný, ale nemá pro to důkazy. Partnerovo koketní chování vůči jiným ženám ji v tom však utvrzuje. Během cesty, kdy její partner spí, uslyší v autě hlas a jak se záhy ukáže, jde o hlas mužovy milenký. Ta se dokonce dříve začne zjevovat.
 Sobota
 19:30
 77 min.
 V kinech od:

5/2020 110 Kč mluveno česky mládeži do 15 let nepřístupný

21. 6. **VELKÉ PŘÁNÍ**
 Mexiko-animovaný, rodinný: V mexickém městečku Santa Clara žije šestnáctiletá Salma, která nikdy nepotkala svoje biologické rodiče. Vždycky jen ode všech slyšela, že ji opustili. Salma se celý svůj život snaží najít jakékoliv informace ohledně identity rodičů, což se jí stále nedaří... Až do doby, než najde zvláštní knihu plnou příběhů z historie města Santa Clara.
 Neděle
 16:00
 90 min.
 V kinech od:

2/2020 100 Kč mluveno česky mládeži přístupný

24. 6. **BOURÁK**
 ČR-komedie: Komedie Ondřeje Trojana s Ivanem Trojanem v roli Bouráka, věčného frajera, kterému teče do baráku i do života a rodina už ho má plný zuby. Ale i srdce. Příběh se odehrává ve Šlukdorfu, imaginárním městě na severu Čech, kde po revoluci zavřeli všechny fabriky a místo nich se vyvíjely nonstop herny, kasina a šlapky. V jednom z těch nonstopů s automaty pro zoufalce pracuje i Kamila, osmnáctka, která už má života ve městě, kde chvilku pes, plné zuby...
 Středa
 19:30
 110 min.
 V kinech od:

6/2020 130 Kč mluveno česky mládeži do 12 let nevhodný

25. 6. **DALŠÍ JEHŇÁTKO**
 Irsko, Belgie-drama, horor: Film Další jehňátko je temný hororový příběh dívky Selah, která se narodila do alternativně žijící náboženské komunity známé jako „Stádo“. Toto čistě ženské „Stádečko“, tvořené ženami a dívkami v rozličném věku, žije izolovaně v zemědělské osadě a je vedeno jediným mužem. Svého vůdce přezdívali „Pastýřem“ a každá z dívek je buď jeho milenkou, nebo dcerou...
 Čtvrtek
 19:30
 92 min.
 V kinech od:

6/2020 110 Kč mládeži do 15 let nepřístupný

27. 6. **LOV**
 USA-akční, horor: Dvanáct lidí se probouzí na mýtině uprostřed lesa. Navzájem se neznají, neví, kde jsou, ani jak se tam dostali. Netuší, že byli vybráni pro velmi specifický účel... stali se lovnou zvěří. Kdo a proč je loví? Než si stačí odpovědět, padnou někteří z nich mrtví k zemi. Ti, kteří první salvu ustáli, už tuší, že jim opravdu jde o život a že ti, co po nich střílejí, nepřestanou, dokud je všechny nezabijí.
 Sobota
 19:30
 90 min.
 V kinech od:

5/2020 120 Kč mládeži do 15 let nepřístupný

28. 6. **JEŽEK SONIC**
 USA, Japonsko-animovaný, rodinný: Schopnost utíkat nejrychleji ze všech na světě (na jakémkoliv světě, v němž se právě vyskytuje) by ježek Sonic bez mrknutí oka vyměnil za opravdového kamaráda. Ze svého lesního útočiště sice chodí navštěvovat dobráckého maloměstského šerifa Toma (James Marsden), ale ten se tak úplně nepočítá, protože si Sonica při jeho rychlosti ještě nestačil všimnout.
 Neděle
 16:00
 100 min.
 V kinech od:

2/2020 110 Kč mluveno česky mládeži přístupný

Příští číslo Roštu vyjde v pátek 26. 6. 2020.

Letní kino za školou – program na předposlední straně.